

Utorak, 11. januar 2005.
Svedok Iv Krepen (Eve Crepin)
Svedok Patrik Bario (Patrick Barriot)
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na redu ste ponovo da u novoj godini pozovete svog novog svedoka. Gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Samo dve stvari, časni Sude. Prvo, sigurno se sećate, kada je reč o sledeća dva svedoka, da je Tužilaštvo iznelo tvrdnju da oni ne treba da se pozivaju, budući da je jedan ponavljanje drugog. Ne znam da li je Pretresno veće već o tome donelo svoju odluku. Druga stvar koju želim da kažem je to da ovi svedoci govore francuski i zato će unakrsno da ih ispituje glavna tužiteljica.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs, kasnije ćemo da se pozabavimo vašim argumentom. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pozivam svedoka Iv Krepen (Eve Crepin).

SUDIJA ROBINSON: Da li svedokinja dolazi iz Francuske (France)? Molim sekretara da ustanovi šta se dešava sa svedokinjom. Molim svedokinju da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK KREPEN: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, gospođo Krepén. Navedite vaše profesionalne kvalifikacije i aktivnosti, ali vrlo kratko, molim vas.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine predsjedniče. Imam diplomu medicinske sestre. Odabrala sam to zanimanje i odlučila da se time bavim u vojsci kako bih mogla da učestvujem u humanitarnim misijama. Celu svoju karijeru posvetila sam hitnoj službi i postavci reanimacije. Zanimaju me i druge stvari: imam i magisterijum iz savremene književnosti, a sada studiram istoriju. Napisala sam dve knjige o bivšoj Jugoslaviji, u ovom trenutku pripremam jedan rad o Republici Srpskoj Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je došlo do toga da ste se našli na prostorima nekadašnje Jugoslavije?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Prvo sam radila sa "Plavim šlemovima" (Blue Helmets) u Jugoslaviji 1994. godine u Bosni, u Sarajevu, a iste godine poslali su me u Krajinu. Posle toga vraćala sam se više puta u Hrvatsku, Krajinu, Bosnu i na Kosovo kao pripadnik jedne humanitarne organizacije. Radila sam za dve humanitarne organizacije: prva je pod nazivom "Krajina" koju je osnovao Bučan i druga, pod nazivom "Teleobžektiv" (Teleobjectif) koju je osnovao Marica Matej (Marica Mathei). Pomagala sam ljudima kao medicinska sestra, ali takođe sam dobro znala da je materijalna pomoć koju sam mogla da im dam bila vrlo nedovoljna, pa sam od 1994. godine, na dalje, videla mnogo stvari i zato bih želela da svedočim o onome šta sam videla. Dakle, radila sam za dve organizacije, jedna je bila humanitarna organizacija "Krajina", a bilo je više drugih organizacija koje su procenjivale potrebe ljudi na terenu i uzimale izjave od raznih ljudi. To sam radila za "Teleobžektiv". Takođe sam radila i za predstavničku kancelariju Republike Srpske Krajine. Kao što sam

rekla, o tome sam napisala dve knjige: "Srbi u Krajini" (The Serbs in Krajina) i "Svedočenje o Srbiji" (A Testimony on Serbia) kao i više članaka. Takođe, sa francuskom TV ekipom FR3 (FR3) više puta sam posećivala to područje i napravili smo više reportaža o Bosni koje su emitovane u Francuskoj. Takođe sam učestvovala u radu Jugoslovenskog kulturnog centra u devetom arodismanu u Parizu (Paris), a i učestvovala sam u više događaja kojima se protestovalo protiv ravnodušnosti koju su ljudi imali prema patnjama srpskog naroda. U to vreme Srbi su bili demonizovani i želim da svedočim o više ključnih momenata u ratu u Hrvatskoj i Srbiji 1994. godine i 1995. godine kao i o Kosovu pre vazдушnih udara NATO, o 1998. godini i 1999. godini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi ste, dakle, ušli u sastav snaga Ujedinjenih nacija (United Nations) 1994. godine i koliko razumem iz ovoga šta ste rekli, to nije bio vaš prvi angažman u okviru UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces)?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tako je. Prvo su me poslali u Bosnu, u Sarajevo 1994. godine. Stigla sam u Sarajevo odmah posle eksplozije na pijaci Markale, a komanda UNPROFOR-a je tada bila u rukama generala Rouza (Michael Rose). Mi smo radili sa francuskim snagama i bavili smo se pitanjem sanacije na terenu. Takođe, organizovala sam logističko snabdevanje jednog sirotišta, njima su bile potrebne mnoge stvari tako da smo morali da obezbedimo osnovne namirnice. Dalje, osigurala sam to da se pacijenti transportuju u više bolnica i medicinskih centara. Dakle, brinula sam se o ljudima u Sarajevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi šta je ostavilo najdublji utisak na vas tokom boravka u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Napadi Muslimana na UNPROFOR. To je ostavilo jak utisak na vojsku tamo. Mi smo znali da su Muslimani ubili mnogo "Plavih šlemova". Mnogi vojnici u Sarajevu govorili su o tome. Na primer Serž Verde (Serge Verdet) i Maro (Marot), oni su ubijeni 1992. godine od muslimanskih snajpera.

Vojnici na terenu dobro su znali da je to bila snajperska paljba sa muslimanskih položaja, a o tome su govorili i mediji. Mediji su smatrali da su Srbi odgovorni za ta ubistva. Međutim, ljudi na terenu, imajući u vidu balističku ekspertizu o napadima, znali su da su ti snajperisti Muslimani. U isto vreme, napad na pijacu Markale izvršili su takođe Muslimani, to su rekli svi oficiri i eksperti na terenu. Takođe, kada sam po drugi put stigla u jednu enklavu, "Plavi šlemov" i su bili indignirani snajperskom paljbom sa muslimanskih položaja. To je prouzrokovalo veliki gubitak života 1994. godine i ostavilo jak utisak na vojnike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi sad nešto o vašoj misiji u okviru "Plavih šlemova" u Krajini? Recite uopšteno utiske koje ste stekli prilikom boravka u Krajini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: 1994. godine radila sam za Prvi pešadijski bataljon kod Drine. Bila sam na čelu jednog dela sanitetske službe. Radila sam ne toliko za francuski bataljon, koliko sam posećivala ljude u selima, a takođe sam radila u operacionoj sali sa jednim drugim doktorom. Učestvovala sam na svim informacijskim sastancima koje je u to vreme organizovao UNPROFOR, što znači da sam se sastajala sa mnogim francuskim i drugim stranim vojnicima koji su bili svedoci onoga šta se dogodilo u Medačkom džepu 1993. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi na čemu se baziraju vaša saznanja o situaciji u Krajini u to vreme?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tokom tog vremena mnogo sam se kretala po celoj Republici Srpskoj Krajini kao i po kladuškoj krajini u Bosni na čijem je čelu bio Fikret Abdić. Takođe sam se mnogo kretala i po Hrvatskoj. Susrela sam mnoge srpske izbeglice iz Hrvatska, ljude koji su pobegli od onoga šta su im radili Hrvati. Ja sam sa vojskom razgovarala o mnogim stvarima, organizovala mnoge sastanke i dobro poznavala situaciju u Krajini. Zнала sam šta se tamo dešavalo, imala sam mnogo informacija o tome.

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da kažem da način na koji se daje ovaj iskaz nije od velike pomoći za teze vaše odbrane. Ovo je svedok o činjenicama. Morate da pokušate da je usmerite prema konkretnim stvarima. Dakle pokušajte od nje da dobijete iskaz koji će da bude relevantan za teze Odbrane. Ona, zasada, govori dosta uopšteno o muslimanskim napadima na Srbe i tako dalje, ali tu nema fokusa, nema konkretne stvari. Pokušajte da je konkretno usredsredite na neke konkretne situacije o kojima ona može da da iskaz koji je relevantan za vašu odbranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson (Robinson), svedokinja je čak pomenula i imena pripadnika francuskih snaga koji su ubijeni od strane muslimanskih snajperista. Prema tome, pretpostavljam da je to dovoljno konkretno, ali nastojaću da u skladu sa ovim šta ste rekli fokusiram ta pitanja. Recite mi, molim vas, kako je stanovništvo Krajine doživljavalo teškoće sa kojima se suočavalo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Srbi u Krajini nalazili su se na udaru terora. Bili su iscrpljeni, obeshrabreni, više godina su živeli pod takvim uslovima. Situacija ih je jako brinula, a situacija se pogoršavala. Oni su zaista smatrali da su ih svi napustili, da im niko neće pomoći. Svi oni su se dobro sećali događaja iz Drugog svet-skog rata. To je nešto veoma važno za njih. Svakoga dana govorili su o masakru u Glini, maskru koji se odigrao u glinskoj crkvi, kada su ih masakrirale ustaše. Bili su jako zabrinuti i iscrpljeni. Smatrali su da ih je napustila cela međunarodna zajednica.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, dozvolite mi da se nadovežem na ono šta ste vi maločas rekli. Svedokinja sada samo prepričava glasine koje je čula nakon konkretnih događaja i to na jedan uopšten način. Mi smatramo da to ne može da ima nikakvog uticaja na vaše presuđivanje. Ona jednostavno kaže šta su ljudi rekli kad su govorili o istoriji. Iako, naravno, nema pravila koje zabranjuje iskaz iz druge ruke, ja smatram da Pretresno veće traži ipak nešto konkretnije od ovoga šta sada govori ova svedokinja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najš. Ja sam gospodinu

Miloševiću rekao da je potrebno da svedokinju navede da govori o konkretnim situacijama i konkretnim činjenicama. Tačno je da mi prihvatamo i iskaz iz druge ruke, međutim ukoliko takav iskaz dolazi iz jednog udaljenog izvora, nećemo moći da mu damo veliku dokaznu vrednost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson, ja želim da vam skrenem pažnju da svedokinja ne svedoči iz druge ruke, ona odgovara na pitanje kako je stanovništvo doživljavalo teškoće, ono šta je ona videla. Dakle, govori o stanju i raspoloženju i strahovima sa kojima se lično suočila i koji sežu i u prošlost, ali ja ću sasvim konkretno postaviti pitanje. Molim vas recite mi šta je tamošnjem stanovništvu moglo da bude nagoveštavanje da bi sličan događaj kao, eto, taj u Glini, mogao da se ponovi?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: 1990. godine na vlast je došao Franjo Tuđman. On je objavio da Pavelićeva država nije bila rezultat rata, nego izraz vekovnih težnji hrvatskog naroda. On je eskalirao napetosti i to sa namerom terora nad Srbima. Kad su se svi oni vratili u Zagreb, ustaše, primljeni su raširenih ruku. U tom području organizovali su neregularne naoružane formacije, a to je područje koje je uglavnom naseljeno Srbima i tako su događaji eskalirali u cilju činenja terora nad Srbima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi imali prilike da se osvedočite o nekim događajima te nasilne prakse, dakle prema Srbima, nasilnog ponašanja prema Srbima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Hrvati u Zagrebu, gde sam išla, bili su vrlo agresivni prema Srbima. Takođe, bili su agresivni i prema "Plavim šlemovima". Njih su optuživali da sprečavaju invaziju na Krajinu, zato smo bili veoma oprezni prilikom naših poseta, jer su nas smatrali neprijateljima hrvatskog naroda. Smatrali su da mi sprečavamo Hrvate da napadnu Krajinu. I, dakle, postojao je jedan stepen agresije koji ja nisam mogla da shvatim, pogotovu imajući u vidu situaciju u Krajini gde su Srbi i Hrvati srećno živeli zajedno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A o kakvim napadima Hrvata vi

govorite, o kakvim napadima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Govorim o napadima 1992. godine i 1993. godine. Tada je Krajina bila zaštićena zona, pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Miljevački plato 1992. godine, Ravni kotari i Maslenica 1993. godine, Medački džep septembra 1993. godine, tada su hrvatske snage streljale i mučile Srbe, a u to vreme taj je kraj bio pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Srbi u Krajini, naravno, sećali su se svih tih masakra i njihova je vojska na svojim sastancima o tome govorila i smatrali su da će to da spreči nove maskre. Uskoro smo ustanovili da to nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste radili u bolnici. Da li možete na nekim primerima da opišete kakav je odnos bio prema nesrpskom stanovništvu u Krajini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Pre svega Srbi i Hrvatima radili su zajedno kao što su to radili niz godina pre rata. Ništa nisu promenili u svojoj svakodnevnoj rutini. Njihovo međusobno prijateljstvo nije se promenilo od početka rata. Dakle, svi su radili zajedno u bolnici. Radili zajedno kako bi pomogli svim ljudima bez obzira na to da li su Srbi, Hrvati ili Muslimani. Brinuli su se o pacijentima na isti profesionalan način. Sećam se, jedan dan je jedna trudna Muslimanka dobila svu preostalu krv radi transfuzije koju je imala bolnica, sećam se dobro tog dana, jer su tada Srbi pokazali da su spremni da pomognu svim pacijentima koji dolaze u bolnicu. Mnogo Muslimana iz bihačkog džepa došlo je u tu bolnicu i sa svima njima postupano je na isti način. Nije bilo nikakve diskriminacije ni prema kome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O kojoj bolnici govorite?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Bolnica u Glini, u Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste dugo radili u toj bolnici?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tamo sam radila tri meseca, kada sam radila za "Plave šlemove", a posle toga vraćala sam se svaka dva

do tri meseca na dve nedelje, sve dok Krajina nije pala u avgustu 1995. godine. Dakle, ja sam doslovce radila dugo vremena u toj bolnici. Živela sam sa ljudima tamo i učestvovala sam u mnogim stvarima koje su se tamo svakog dana događale. Ja sam rat iskusila baš kao i oni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, sobzirom da govorite o jednom prilično dugom iskustvu tamo, da li vam je poznat neki slučaj diskriminacije nesrpskog stanovništva ili bilo koji slučaj da su Srbi iz Krajine proterali nekog Hrvata ili nekog Muslimana ili uopšte nekog ko nije bio Srbin? Vi ste živeli sa tim ljudima, da li imate bilo kakav primer te vrste? Bilo kakav primer diskriminacije koji ste videli?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, nikada, nikada. Sve šta je rečeno o tome da Srbi mrze one koji nisu Srbi je laž. Želela bih da ponovo kažem da su se oni brinuli i o Muslimanima i Hrvatima koji su došli iz bihačkog džepa. Brinuli su se o njima kao i o srpskim pacijentima. Predsednik Milan Martić dao je veoma jasna uputstva svim policajcima i rekao da će i najmanji čin nasilja biti oštro kažnjen. Dakle, srpska Vlada Republike Srpske Krajine je to veoma jasno rekla. Želela bih ponovo da kažem da ništa takvo nije moglo da se dogodi i da ja ništa takvo nisam ni videla. Čak ni u govorima sa srpske strane nikada nisam videla ni najmanji trag nasilja. Prijateljstvo nije bilo kontaminirano ratom. U tom kraju ima mnogo mešovitih brakova. Srbi u Krajini imali su mnogo prijatelja u bihačkom džepu među Muslimanima i ništa se tu nije promenilo. Mi smo nastavili da posećujemo bihački džep kako bismo pomogli prijateljima Srba u Krajini i kako bismo im dali pomoć koja im je bila potrebna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi kad je vaša misija u okviru "Plavih šlemova" završena, zašto ste rešili da se vratite u Krajinu? Sad ste to pomenuli. Završili ste misiju i onda ste se vraćali.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Istina je da sam nekoliko meseci provela kao "Plavi šlem" u Krajini i na kraju sam zaista imala osećaj da će situacija da se pogorša. I, zaista, došlo je do sve veće demonizacije Srba i kada sam se vratila u Francusku, u medijima su oni prikazivali

Srbe kao zle, a svi drugi su predstavljali snage dobra, a to zapravo uopšte nije odgovaralo slici koju sam ja videla u Krajini i, sa druge strane, agresivnost Hrvata prema Srbima postajala je sve veća. Vojnici su i sami govorili da su verovali da će uskoro hrvatska vojska napasti Krajinu, a posebno 1992. i 1993. godine, kao što sam rekla, već je došlo do više napada na Srbe, iako je ta zona bila pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Dakle, oni uopšte nisu isključivali mogućnost novog napada Hrvata i odlučila sam da se vratim da bih se bavila svojim poslom i nastavila svoju akciju tamo. I tada nije ni jedna humanitarna organizacija bila na terenu i ja sam bila ubeđena da ni jedna humanitarna organizacija neće otići na taj prostor da bi pomogla stanovništvu. Stupila sam u kontakt sa humanitarnim organizacijama "Krajina" i kasnije "Teleobžektiv" i na taj način sam više puta, do avgusta 1995. godine, odlazila u Krajinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi koje su bile vaše aktivnosti u tom periodu, dakle od juna 1994. godine do avgusta 1995. godine i u kakvim uslovima ste obavljali te aktivnosti?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Od juna 1994. godine do 1995. godine ja sam redovno radila u bolnici u Glini u operativnom bloku i više puta sam, takođe kao član humanitarne organizacije išla u bolnicu "Sveti Sava" u Kninu gde su doktori i osoblje bili primorani da identifikuju osakaćena tela iz Miljevaca. Na tom mestu bilo je i dosta izbeglica, tako da sam mogla da prikupim svedočenja izbeglica i onih koji su preživeli tu akciju. I, ponavljam, da sam puno puta putovala tim prostorom i imala priliku da razgovoram sa mnogim Srbima o situaciji u kojoj su oni živeli godinama, tako da sam zaista svakodnevno živela sa tim stanovništvom i prikupila brojna svedočanstva tih ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta govore ta svedočanstva i to šta ste vi lično videli?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ta svedočanstva govore o različitim zločinima koje su prethodno izvršili Hrvati, takođe i ono šta su oni

preživeli pre zločina, dakle već 1990., 1991. godine, dakle izbeglice iz Hrvatske, zlostavljanja kojima su bili podvrgnuti, gubili su poslove, isterivali su ih sa posla i iz domova, morali su da napuste Hrvatsku, to je traženo od njih, nisu dobijali nikakve naknade za nezaposlenost i zaista su bili primoravani na različite načine da napuste Hrvatsku i da se nikada više ne vrate. I istina je da kada su se svi simboli pojavili, o tome nisam još govorila, simboli vlasti Tuđmana, tu je bilo puno toga, postojali su tu ratni zločini, zatim Mile Budak je bio tu u školskom programu, zatim takođe promena imena ulica i trgova, na primer u Zagrebu, zatim došlo je takođe do pojave zastava i nekadašnjeg simbola ustaške države, konkretno šahovnice i sve ih je to podsećalo na ono šta su već doživeli u Drugom svetskom ratu, barem neki od njih i stvaralo je strah od novih zločina od strane hrvatskih snaga. Dakle, sve to je doprinelo takvoj atmosferi. I oni su bili užasnuti svim tim, a lekari bolnice u Kninu bili su zaista užasnuti onim šta su videli, kada su stigli leševi sa Miljevačkog platoa i kada su morali da ih identifikuju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko ste videli izbeglica u Krajini sa raznih strana koje su došli? Koliko je bilo izbeglica koje ste vi videli?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Videla sam desetine izbeglica, nisam mogla da ih prebrojim, bilo ih je puno. Nekih 120.000 došlo je u Krajinu, dakle nisam ih sve videla, ali videla sam desetine njih tokom mojih putovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste tokom boravka u Krajini bili u kontaktu sa muslimanskim izbeglicama. Kakav je bio odnos vlasti i građana Krajine prema muslimanskim izbeglicama? Koliko ih je bilo i kakav je odnos bio prema njima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Što se tiče muslimanskih izbeglica, oni su isterani iz bihaćkog džepa tokom sukoba između Petog korpusa Armije BiH i snaga Fikreta Abdića i oni su došli u Krajinu, a Srbi iz Krajine su ih prihvatili, to je bilo negde između juna i januara 1995. godine, kada su bili tamo i pružili su im svu pomoć i u hrani i

zdravstvenu negu, smestili su ih u bolnicu u Kninu, ako je to bilo potrebo, postojala je jedna krizna ćelija u Topuskom i tamo su im obezbeđivali dostavljanje hrane, tako da su oni, tokom tih šest meseci bili primljeni u Krajini bez ikakve diskriminacije. Srbi su ih prihvatili, kao što su ih uvek prihvatili bez ikakve razlike, nevažno da li se radi o Srbima ili Muslimanima, dakle bez ikakve diskriminacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakva su vaša saznanja o događajima koji se inače naziva operacija “Bljesak”?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Operacija “Bljesak”, to je operacija koja se odvijala početkom maja 1995. godine u Zapadnoj Slavoniji. Hrvatske snage su proterale stanovništvo Pakraca, Okučana i Jasenovca i bombardovale to područje i to stanovništvo krenulo je prema Bosni. Oni su bombardovani dok su prelazili most u Staroj Gradiški, odlazeći prema Banja Luci i oni su stigli u Banja Luku, a ja sam ih tada srela tamo. Oni su bežali od bombardovanja hrvatske vojske, nad njima je izvršen teror. U maju 1995. godine, dodajem da je Zapadna Slavonija bila oblast pod zaštitom Ujedinjenih nacija, međutim to nije sprečilo hrvatsko bombardovanje i nije sprečilo činjenicu da je 5.000 Srba moralo da pobegne kroz Bosnu, kao ni činjenicu da su oni bili bombardovani tokom bekstva, a i da su njihove kuće, civilne, takođe bombardovane i uništavane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste bili u okviru tih zaštitnih snaga Ujedinjenih nacija. Kako to da UNPROFOR nije uspeo u toj svojoj zaštitničkoj misiji? Šta ste o tome vi saznali iz kontakta sa vašim kolegama u ... Eto, pripadnicima francuskih ili drugih snaga koji su bili u sastavu UNPROFOR?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Zapadna Slavonija, tamo su hrvatske snage blokirale “Plave šlemove” u kasarnama i sprečili ih da pruže pomoć stanovništvu. Posle toga im je bilo prilično jednostavno da pristupe planiranom etničkom čišćenju i da proteraju sve te civile, jer sobzirom da su sprečili snage koje su bile na terenu da pomognu stanovništvu i to primenom fizičke sile, oni su sprečili te “Plave šlemove” da štite civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su vam rekli pripadnici “Plavih šlemova” sa kojima ste razgovarali?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Pripadnici “Plavih šlemova” bili su uvereni da se sprovodi nepravda prema srpskom narodu, jer oni su sasvim sigurno znali da je čitava operacija bila unapred planirana i organizovana i da svi ti zločini i bombardovanja ne bi mogli da budu sprovedeni bez jedne prethodne odluke, jer ipak se sve to spremalo godinama. Dakle, hrvatske snage ne bi mogle da nastave sa etničkim čišćenjem Srba u Hrvatskoj da to nije na nekom visokom nivou prethodno odlučeno, a sa prećutnim odobrenjem međunarodne zajednice koja zaista nikada, nikada nije reagovala na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi gde ste bili tokom ove operacije “Oluja” i kakva su vaša lična saznanja o tom događaju?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Što se tiče operacije “Oluja”, ona se odigrala u avgustu 1995. godine i dovela do proterivanja Srba iz Krajine. Ja sam bila u Bosni, u Banja Luci i bavila sam se humanitarnim potrebama izbeglica, sobzirom na događaje iz maja 1995. godine u Zapadnoj Slavoniji. U avgustu 1995. godine došlo je do bombardovanja Krajine od strane hrvatske vojske tokom nekoliko dana i 200.000 Srba iz Krajine je proterano. Hrvatsko stanovništvo takođe je učestvovalo u zločinima i konkretno se to dešavalo u Petrinji i Sisku gde su granatirali izbegličke logore, a što je izazvalo smrt 1.000 ljudi. 200.000 ljudi je proterano u avgustu 1995. godine. Prema “AFP” (Agence France-Presse) govorilo se o nekih 10.000 nestalih. To nikada nije tačno provereno, ni potvrđeno, međutim to su brojke koje su tada pominjane. Kuće su granatirane, oduzimana je imovina, imovina koja je pripadala Srbima, a Srbi su krenuli prema Bosni da bi tamo našli utočište. Međutim, međunarodna zajednica još jednom nije ništa učinila, mediji nisu bili uzbuđeni zbog patnji Srba, postojala je jedna apsolutna tišina u svemu tome i brojne organizacije za zaštitu ljudskih prava odjednom su zaboravili šta to znači kada se bombarduje i granatira civilno stanovništvo. Dakle, iako se tu radilo o zaštićenim zonama, došlo je i do bombardovanja i do

etničkog čišćenja, a dešavalo mi se i da vidim i novinare koji su se radovali pobjedi tokom bombardovanja, dakle, ne samo da su zaboravili činjenicu da stradaju žene, deca i starci u bombardovanju, već su takođe bili i zadovoljni, a Peti muslimanski korpus je iskoristio tu priliku da bi ušao na teritoriju Krajine. Dakle, svi su se tome radovali, a sa druge strane su stradali u bombardovanju civili i niko nije ništa učinio da bi im pomogao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste tada bili prisutni tamo i to ste sve svojim očima mogli da vidite?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, videla sam egzodus srpskog stanovništva koje je stizalo na traktorima bez ičega, u potpunom užasu oni su stizali na taj način u Bosnu, zatim videla sam ranjene ljude, ljude koji su ranjeni u bombardovanjima i koji su takođe stizali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste radili posle pada Krajine 1995. godine?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Posle pada Krajine 1995. godine, nastavila sam da imam kontakt sa svim tim izbeglicama u sklopu rada sa humanitarnim organizacijama koje sam već pomenula. Dakle, nastavila sam sa tim humanitarnim aktivnostima u Bosni, na Kosovu i na drugim mestima. Stupala sam u kontakt sa izbeglicama na mestima na koja su mogli da budu evakuisani i tokom 1995. godine bila sam na raznim mestima u Bosni, u Banja Luci, u Prijedoru, u Derventi, Brčkom, Bijeljini i takođe u Istočnoj Bosni, na Palama, u Zvorniku, Bratuncu, Srebrenici i svuda sam tražila te izbeglice. Takođe sam se obraćala verskim i političkim vođama, njima sam se obraćala tražeći da mi pomognu da stupim u kontakt sa njima, stupila sam u kontakt sa patrijarhom Pavlom, srela sam takođe Milana Martića, Radovana Karadžića, zatim kasnije i gospođu Plavšić, gospodina Krajišnika ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nabrojali ste mnogo mesta u kojima ste bili. Recite kratko kakav je bio položaj stanovništva sa

kojim ste bili u kontaktu u Bosni?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Srpsko stanovništvo u Bosni stradalo je u ratu i patilo je, između ostalog i zbog embaraga koji je bio uveden na tom prostoru i to se odlikovalo u svakodnevnom životu u svakom aspektu. Nije bilo dovoljno ni lekova, ni higijenskih proizvoda, to je bilo veoma drastično posebno u bolnicama gde nije bilo dovoljno anestezije, dovoljno zdravstvene opreme i sredstava, naravno nije bilo ni dovoljno ni novca, a ono šta je bilo najdrastičnije, to što nije dolazila ni humanitarna pomoć i svi ti ljudi koji su bili napušteni u isto vreme su bili demonizovani i oni su to znali i u isto vreme su se plašili za budućnost zato što su znali da neće dobijati humanitarnu pomoć, a da se situacija neće poboljšati, što se njih tiče. I, naravno, na psihološkom planu oni su bili pod jakim uticajem rata, sobzirom da su mnoge porodice izgubile svoje članove, decu ili sestre, braću i tako dalje. Mnogi su bili razdvojeni od svojih bližnjih i nisu imali nikakve vesti o njima. Dakle, srpsko stanovništvo je takođe patilo u ratu. To je bio slučaj, naravno i sa drugim stanovništvom, međutim mediji nisu govori o tome, ali mi smo na terenu bili u kontaktu sa tim stanovništvom i mogli smo to da ustanovimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nekoliko puta ste pomenuli medije. Recite kakav je vaš utisak o pisanju medija, na primer u Francuskoj i uopšte zapadnih medija koje ste pratili, a u odnosu na realnost u kojoj ste se nalazili tokom celog tog vremena o kome svedočite?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pitanje koje ste postavili upućuje na problem vezan za ovakvo svedočenje. Na osnovu čega postavljate pitanje o medijima, jer svedokinja govori o svojim utiscima? Nas ne zanimaju toliko neki opšti utisci. Dakle, voleo bih da se fokusirate, ako je moguće, sa svedokinjom na nešto šta se ne tiče samo opštih utisaka, jer to nije veoma korisno za nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedokinja je pomenula da mediji

nisu pridali nikakvu pažnju zločinima koji su izvršeni nad Srbima i to masovno. Dakle, pitao sam je kako je ta slika stajala u odnosu na realnost u kojoj se ona nalazila, jer ona je humanitarni radnik, bila je na licu mesta, sreća je hiljade izbeglica, pomagala je i radila u bolnicama, bila učesnik tih događaja, a sa druge strane videla je i maločas je rekla sa su mediji ćutali na to, na zapadu. Prema tome, pitanje je kakav je odnos realnosti i slike u medijima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne radi se tu o utiscima. Ono šta se pisalo u štampi, u medijima, bilo je jednostrano. Dakle, radilo se, po njima, o manihejskom principu sa dve strane: Strana zla je srpska strana koja je započela rat i koja nije patila u tom ratu. Što se medija tiče nije postojalo stradanje i patnji Srba i tako dalje, a sa druge strane postojale su žrtve i strane dobra, a to su bile sve druge nacionalne zajednice i Hrvati i Muslimani. Dakle to je bila šema i svi članci išli su u tom pravcu, svi su negirali stradanja srpskog naroda, patnje srpskog stanovništva, granatiranja, smrt, logore i tako dalje, torture, činjenice da su i Srbi stradali, već su Srbi prikazivani samo kao mučitelji i zlikovci. I u svim medijima je širen takav utisak, a svi su prećutkivali stradanja srpskog naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li ste stekli neka saznanja o sudbini Srba koji su se našli u hrvatskim zatvorima tokom svog boravka tamo i kakva su ta saznanja, ako ih imate?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Sreća sam se sa porodicama čiji su neki članovi bili u zatvorima u Hrvatskoj, bilo je na desetine takvih zatvora stvorenih u Hrvatskoj još od 1991. godine. Daću vam neke primere: u Zapadnoj Slavoniji, već od oktobra 1991. godine Srbi su pogubljeni u Marijinom Selu i Pakračkom Polju, zatim stvoreni su zatvorenički logori. U Pakračkom Polju je najgori bio "Stara ciglana", zatim "Ribarska koliba" u Marijinom Selu i tu su na stotine Srba bili zatvoreni, maltretirani i mučeni. Takođe u logoru "Lora" u Splitu, već od 1992. godine pa do 1997. godine nekih 1.000 zatvorenika je tamo bilo zatočeno, novinari su pisali o tome i prema novinarskim izveštajima, nekih 70 ljudi je ubijeno u tom logoru. I organizacije poput Međunarodnog crvenog krsta (ICRC, International

Committee of the Red Cross), Ujedinjenih nacija znali su za postojanje tih logora, ali ništa, očigledno, nije učinjeno. Osoba koja je sada predsednik organizacije za zaštitu ljudskih prava u Dalmaciji radio je puno sa organizacijom "Veritas" iz Beograda i sa Vojinom Babićem koji je puno uradio na planu logora i oni su svedočili o podacima vezanim za žrtve koje su postojale u tim logorima. Oni su svedočili pred ovom Međunarodnim sudom o tome i oni maju podatke u vezi sa mučenjima i zlostavljanjima unutar tih logora. Takođe, što se tiče logora "Lora", dosijei vezani za to postoje u ovom Sudu, međutim, nekadašnji stražari tog logora nisu izvedeni ovde na Sud, međutim suđeno im je u Splitu pred hrvatskim sudom i svi su oslobođeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, vi ste videli u Krajini mnogo srpskih izbeglica i mnogo muslimanskih izbeglica, je li tako, odakle su bile sve te izbeglice?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Mnoge izbeglice iz Hrvatske bile su proterane 1990., 1991. godine i već sam pomenula da su Srbi zlostavljani i ponižavani, primoravani da napuste svoje domove i oni su takođe bežali od okrutnosti specijalnih snaga MUP-a, posebno onih koje su bile podređene Tomislavu Merčepu. I već u aprilu 1991. godine u Istočnoj Slavoniji mnogi Srbi su morali da napuste svoje domove, sobzirom na ultimatum koji im je bio postavljen, a gde im je rečeno da moraju da napuste to područje u roku od 48 sati. Mnogi su otišli, a oni koji nisu otišli su bili zatvoreni i svi su oni stradali u tom proterivanju, jer su morali da napuste svoje domove bez ičega i tu se uglavnom radilo o ljudima koji su otišli prema Krajini, sobzirom da su Srbi tamo bili većinsko stanovništvo. Dakle, već od 1991. godine iz mesta gde su živeli, gde nisu bili u većini, Srbi su proterivani i odlazili na područja gde su Srbi bili većina.

TUŽILAC NAJS: Moram da ukažem pažnju na jednu činjenicu. Ovde se radi o događajima koji su se dešavali nekoliko godina pre nego što je svedokinja stigla na tu teritoriju o kojoj govori i mi smatramo

da je vrednost takvog svedočenja vrlo ograničena, ako ne i nepostojeća.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, čuli ste.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dobrom delu svedočenja mislim da nećemo moći da pridamo veliku važnost, jer ovde se u ovom Predmetu ne radi o stradanjima Srba, niti o zarobljeništvu Srba, osim ukoliko je to konkretno vezano za neku od tačaka optužnice. Inače, vi otvarate mogućnost da ovde iznosite odbranu na osnovu principa *tu quoque*, a to nije relevantno. Ja vas nisam do sada zaustavljao, jer jedan deo ovog svedočenja može da se smatra relevantnim i hoću da budem apsolutno korektan prema vama, ali moram da kažem da se dobar deo ovog svedočenja graniči sa onim šta nije veoma korisno za ovo Pretrsko veće. Nadam se da ovo nije jedan primer toga na koji način će da svedoče vaši činjenični svedoci, jer stiže se utisak da vi imate jednu konverzaciju sa svedokinjom pijući čaj na nekakvoj verandi i ja ne smatram da je to vrlo korisno. U isto vreme nisam vas zaustavio, jer na jedan opšti način to ima neke veze sa ovim Predmetom, međutim mislim da vam ovakvo svedočenje neće biti veoma korisno i moraćemo da se pozabavimo pitanjem koje je postavio tužilac u vezi sa drugim svedocima, ukoliko njihovo svedočenje takođe ovog tipa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, primedba gospodina Najsa nije na mestu, jer činjenica da je neko postao izbeglica pre nego što je svedokinja došla u Krajinu ne znači da je svedokinja, kada je došla, nije zatekla te izbeglice i nije ustanovila kako su te izbeglice tamo došle. Prema tome, ona svedoči ne o događajima koji su se desili, pre pominje uzroke ...

SUDIJA ROBINSON: Čekajte, čekajte, ja se nisam složio sa komen-

tarom gospodina Najsa. Ono šta sam ja rekao, nezavisno je od onoga šta je on rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste bili na Kosovu malo pre bombardovanja NATO. Kakva je bila situacija u to vreme kada ste vi došli na Kosovo? Molim vas opišite kratko.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, bila sam na Kosovu 1998. godine, tada sam provela dosta vremena u Prištini (Prishtine) i Peći (Peje). Atmosfera tamo je bila posebno napeta. U Prištini je za Srbe i one ljude sa zapada za koje se smatralo da pomažu Srbima, bilo nemoguće da se slobodno kreću. U Peći je to bilo lakše tokom dana, ali nije bilo preporučljivo da se napušta kuća. Dakle, situacija je bila izuzetno napeteta što se tiče Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje ste vreme proveli u Prištini i u Peći? Kad ste bili tamo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U Prištinu sam otišla u junu 1998. godine gde sam se sastala sa gospodinom Popovićem koji mi je savetovao da nikako ne idem u Peć, zato što je OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) blokirala put. Ja sam 1998. godine radila nekoliko meseci u bolnici u Peći i upoznala sam se u to vreme sa situacijom na Kosovu. želela sam da pomognem zato što sam profesionalna medicinska sestra. Stupila sam u kontakt sa pravoslavnom crkvom, jer su njeni sveštenici i monasi jedino smeli slobodno da se kreću u tom području. Sastala sam se sa patrijarhom Pavlom koji mi je dao jedno pismo koje mi je omogućilo da odem u Peć. Kad sam došla u Peć, imajući u vidu da su tamo trajale borbe, napadi OVK, tamo je bilo povređenih ljudi kojima je trebalo pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kakva je situacija bila u bolnici u Peći?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Situacija u bolnici u Peći bila je slična situaciji u bolnici u Glini. Obe narodnosti radile su zajedno. U bolnici je bilo mnogo albanskih doktora i bolničara i svi su radili zajedno i jednako su tretirali ranjene bez obzira na to da li su Srbi ili

Albanci. Imali su tesne veze i tamo nije bilo napetosti. Sve je bilo u prijateljskoj atmosferi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u Peći su u bolnici radili i lekari i sestre i Srbi i Albanci i ostali, to je ono šta ste vi videli, je li tako?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad je reč o pacijentima, da li je među njima bilo ranjenika i ako jeste, ko ih je ranio, šta ste vi saznali tu, u šta ste imali uvid, sobzirom da ste radili sve vreme tamo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Bilo je mnogo ranjenih. Bilo je srpskih žrtava koje su nastradale od strane OVK u Čerimu (Qerim). Imali su rane od metaka, opekotine, a bilo je i dosta albanskih pacijenata, to su bili umereni Albanci koje su pretukli ljudi iz OVK, jednostavno zato što su održavali prijateljske odnose sa Srbima. Dakle, imali su masnice, slomljene udove, to su ljudi koje su pretukli pripadnici OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Krepen, da li je bilo muslimanskih pacijenata, žrtava srpskog nasilja?

SVEDOK KREPEN: Nikada. Nikada nisam videla da je i jedan jedini Musliman bio povređen od strane Srba. Muslimani koji su došli u bolnicu, njih su povredili pripadnici OVK. Oni su napadali i neke albanske civile koji su bili prijateljski raspoloženi prema Srbima. Nisam videla nikad da je neki Srbin napao nekog Muslimana. Nije postojala nikakva mržnja Srba prema Albancima, dakle suprotno onome šta se obično govori.

SUDIJA ROBINSON: Kako ste uspeali da utvrdite da su muslimanske pacijente napali pripadnici OVK?

SVEDOK KREPEN: Pa to su oni rekli.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodinu Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste, pošto ste bili i u Peći i u Prištini, recite mi kako je bilo prisustvo policije, evo u ta dva grada u kojima ste vi bili, to su veliki gradovi, Priština i Peć, kakvo je bilo prisustvo policije?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Pa, ono šta je odmah upalo u oči je to da je prisustvo policije i u Peći i u Prištini bilo otprilike kao i u Parizu. Ako se sećate plana viži-pirat (vigie-pirate) u Parizu koji je pokrenut kako bi se sprečili teroristički napadi, videćete da je tada i u Parizu i u Prištini bio jednak broj policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a šta su vaša iskustva u pogledu tih međunacionalnih odnosa u Peći, vi ste proveli relativno dugo vreme u toj bolnici, radili sa doktorima raznih nacionalnosti i sa pacijentima raznih nacionalnosti, šta možete da kažete, koje je vaše zapažanje u pogledu tog odnosa između različitih nacionalnosti u Peći?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U samoj bolnici nije bilo nikakvih problema između Srba i Albanaca, baš kao ni u Glini. Tamo smo bili zaštićeni od takvih stvari, u bolnici. Međutim, na ulicama, u prodavnicama u Peći, Albanci su bili veoma agresivni prema Srbima, a Srbi nisu bili agresivni prema njima. Bilo je to dosta iznenađujuće, zato što kada sam tamo provela nekoliko nedelja, videla sam da Albanci žive u sasvim zadovoljavajućim uslovima i da ne trpe nikakvu diskriminaciju. Niko ih nije otpustio sa posla, oni su bili vlasnici većine prodavnica, ali postojala je prikrivena agresija i kad bih govorila srpski, ljudi bi se okomili na mene i rekli bi mi da se na Kosovu govori albanski, a ne srpski. Prema tome, nasilje je bilo usmereno prema Srbima. Srbi su bili veoma zabrinuti što se to materijalizovalo na više načina. Ponekad su to bili incidenti sa fizičkim nasiljem. Srbi su sasvim srećno živeli sa Albancima, ali Albanci su bili veoma agresivni i Srbima to nije bilo lako da shvate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u Peći ili u Prištini, dakle

sve vreme dok ste bili u Peći ili u Prištini, videli neku intervenciju policije ili vojske prema Albancima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Nikada. Nikada nisam videla nikakvo zlostavljanje niti hapšenje, bilo od strane srpske vojske, bilo policije. Nikada nisam videla da Srbi maltretiraju Albance, nikada tokom vremena koje sam provela tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli kako neko nasilje od strane albanskih militanata prema Srbima, za vreme vašeg boravka u Peći i u Prištini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Na ulici se nije moglo videti fizičko nasilje kao takvo. Mogli ste da osetite agresiju. Posledice fizičkog nasilja videla sam u samoj bolnici kada su dovozili povređene Srbe, ali na ulici sam mogla tek da osetim agresiju, nisam nikada videla neki incident, nasilje na ulici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste na Kosovu i Metohiji uspeli da vidite i neke izbeglice iz Krajine, a sa kojima ste ranije bili u kontaktu u Krajini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U Peći ... Tokom ofanzive 1995. godine osnovan je izbeglički logor za Srbe iz Krajine. Videla sam te ljude, oni su, baš kao i sve druge srpske izbeglice, patili od nedostatka svega. Nisu primili nikakvu pomoć, nisu imali novca, ali uspeli su da prežive u tim izbegličkim logorima. Često su ih napadali teroristi OVK i toga su se najviše bojali. želeli su da odu sa Kosova, ali nisu imali dovoljno novca, nisu imali vize i niko nije bio spreman da ih primi bilo gde u Evropi (Europe), tako da oni doslovce nisu mogli da napuste izbegličke logore. Oni su se jednostavno borili tamo da prežive.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili u Srbiji tokom bombardovanja NATO. U koje vreme ste bili u Srbiji?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U Srbiji sam bila u martu i aprilu 1999. godine tokom bombardovanja NATO pakta. Pale su desetine hiljada bombi. Bilo je mnogo kolateralne štete, tako se to u to vreme

zvalo. Bombe su pale na mnoge stambene objekte i uzrokovale smrt mnogih civila. Prilikom bombardovanja srpske televizije poginulo je 16 zaposlenih u televiziji, a takođe bombardovana su i mnoga industrijska postrojenja, petrohemijska postrojenja u Novom Sadu, Kragujevcu, sve je to u potpunosti uništeno, što je imalo veoma loše posledice za okolno stanovništvo, jer je, kao rezultat toga, došlo do velikog zagađenja. Zagađene su podzemne vode, zagađeno je zemljište i to je sve imalo veoma ružne posledice po stanovništvo. Ja lično smatram da je ta kampanja bombardovanja koja je započeta u ime ljudskih prava, slobode i demokratije, zapravo ratni zločin i zločin protiv čovečnosti, jer su oni, pre svega, ciljali civile.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Krepen, mi o tome ne moramo da dobijemo informacije od vas. Mi ćemo sami da presudimo o čemu se tamo radilo.

SUDIJA KVON: Gospođo Krepen, vi ste rekli da ste u junu 1998. godine bili u Prištini. Kada ste bili u Peći? Rekli ste da ste u martu 1999. godine bili u Srbiji. Da li to znači da ste ceo period između ta dva datuma bili u Peći? Recite nam kada ste bili u Peći?

SVEDOK KREPEN: U junu 1998. godine sam bila u Prištini, a u Peći tokom leta 1998. godine.

SUDIJA KVON: Kad kažete "leto", možete li da budete precizniji. Mesec? Koliko ste dugo tamo ostali? Od kada do kada?

SVEDOK KREPEN: U julu i avgustu 1998. godine.

SUDIJA KVON: Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kvon (Kwon). Vi ste bili očevidac egzodusa Srba iz Krajine i bili ste očevidac egzodusa Srba sa Kosova 1999. godine?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, tako je. Dozvolite mi da vas pod-

setim da su u to vreme Srbi bili žrtve masovnog egzodusa iz Krajine, 200.000 Srba isterano je iz svojih domova za svega nekoliko dana. Drugi egzodus dogodio se na Kosovu. Međutim, moram da vas podsetim da je kampanja bombardovanja NATO na Kosovu takođe uzrokovala egzodus otprilike 1.000.000 ljudi. 800.000 Albanaca moralo je da napusti svoje domove, a 200.000 Roma i Srba moralo je takođe da pobegne od bombardovanja NATO. Neki od njih vratili su se na Kosovo, međutim ukupno 400.000 Srba u Jugoslaviji isterano je iz svojih domova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u toku vaših aktivnosti bili u kontaktu sa nevladinim organizacijama. Da li možete nešto da kažete o vašim konkretnim iskustvima o aktivnosti nevladinih organizacija? Odnosno, evo da preciziram pitanje, da li ste imali kontakt sa zapadnim nevladinim organizacijama?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, nikada nisam susrela ni jednu zapadnu nevladinu organizaciju. Većina zapadnih nevladinih organizacija radila je za Hrvate i za Muslimane. 1992. godine i 1993. godine, Lekari sveta (Medecins du Monde) započeli su sa kampanjom protiv Srba i protiv vas lično, gospodine Miloševiću. Vas su upoređivali sa Hitlerom (Adolf Hitler). Lekari sveta su pomogli hrvatskom stanovništvu u Dubrovniku, Lekari bez granica (Medecins sans Frontieres) išli su u Vukovar kako bi tamo pomogli i ja nisam na strani Srba naišla ni na jednu nevladinu organizaciju. Isto tako, u Bosni zapadne nevladine organizacije nisu uopšte spomenule patnje Srba i to iz očiglednih razloga, jer nisu im pomagali. Nvladine organizacije pomagale su samo Muslimanima i Hrvatima. U Istočnoj Bosni, tamo su pružale pomoć muslimanskom stanovništvu u Goraždu i žepi i preuveličavali patnje Muslimana. Ja ne kažem da takvih patnji nije bilo, ali želela bih da naglasim činjenicu da su oni to preuveličavali i govorili o kanibalizmu, o gladi u tim enklavama, o tome kako su bolnice preopterećene brojem ljudi koji dolaze, a kad smo otišli da posetimo te enklave, shvatili smo da je situacija drukčija. Naravno, bio je to rat, ali ljudi tamo nisu umirali od gladi. Ulice nisu bile prepune leševa. Isto tako, Lekari bez granica izvršili su

veliki pritisak na parlamentarnu komisiju kako bi se pozabavila pitanjem Srebrenice. Na Kosovu su Lekari sveta objavili izveštaj sa iskazima svedoka o broju izbeglica i žrtava, što je bio jedan način za podupiranje kampanje bombardovanja. A Lekari bez granica koji su radili u Grčkoj (Greece), nisu smeli da rade sa centralnom organizacijom Lekari bez granica, zato što su pomagali Srbima. Prema tome, tokom celog rata Srbima nikad nije pomogla ni jedna zapadna nevladina organizacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle ni jedna zapadna nevladina organizacija nije u toku svih tih stradanja pomogla Srbima. Ko je pomagao Srbima, iz vašeg iskustva samo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Pa čak i danas pravoslavna parohija u kojoj radi Marica Matejić, šalje humanitarnu pomoć i oni su uvek pomagali srpskom stanovništvu, a da o tome nisu govorili. Radili su sve šta su mogli da pomognu Srbima, čak i kad je u Srbiji vladao embargo. Uradili su sve šta mogu da pomognu ranjenima i izbeglicama, ali teško je bilo da pruže pomoć svima, jer nisu imali mnogo resursa. Oni su pokušali da pomognu kako su najbolje mogli. Jugoslovenski Crveni krst takođe je pomagao Srbima, ali nije imao na raspolaganju iste resurse kao Lekari sveta ili Lekari bez granica, a u Krajini je čovek po imenu Bučan stvorio jednu organizaciju koja više ne postoji, a koja je pomagala Srbima u Krajini tokom više godina. Imali su dosta dobrovoljaca iz Francuske koji su radili za njih i Srbi u Francuskoj su davali pomoć tim ljudima. Međunarodni crveni krst pomagao je izbeglicama u Srbiji i Crnoj Gori posle NATO ...

SUDIJA ROBINSON: Moram da vas zaustavim, mislim da smo dosta čuli. Nisam siguran da je pitanje ko je pomagao Srbima relevantno za bilo koju od optužbi u ovom Predmetu. Molim vas da postavite neko drugo pitanje.

SUDIJA KVON: Gospođo Krepen, ranije ste rekli da je bombardovanje NATO prozrokovalo egzodus otprilike 1.000.000 ljudi. Ja sam očekivao da će gospodin Milošević da zatraži nešto više detalja

o tom pitanju, ali on to nije učinio, pa ja sada želim da vas pitam sledeće. Koje su osnove po kojima vi iznosite tu tvrdnju, prvo kad je reč o broju i drugo, kad je reč o uzroku egzodusa? Jeste li čuli pitanje?

SVEDOK KREPEN: Pitate me, ako sam vas dobro shvatila, kako ja mogu da kažem broj i razlog za egzodus. Da li me to pitate?

SUDIJA KVON: Da. Na temelju čega ste uspeli da utvrdite uzrok egzodusa? I na temelju čega ste došli do broja od 1.000.000 ljudi?

SVEDOK KREPEN: Kad je reč o uzrocima, ja sam svoju izjavu utemeljila na izveštajima OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) od 1998. godine na dalje. Oni su na Kosovu imali misiju KVM-a (OSCE Kosovo Verification Mission), napustili su Kosovo 1999. godine nekoliko dana pre bombardovanja NATO. Oni su izdali izveštaj u dva toma u kome sasvim jasno stoji da nije bilo nikakvog etničkog čišćenja pre kampanje bombardovanja. Egzodus i zlostavljanja započeli su u vreme bombardovanja. Prema tome, taj izveštaj sasvim jasno govori o tome. To je izveštaj OEBS objavljen krajem 1999. godine. Kad je ipak reč o brojkama, ja svoje tvrdnje temeljim na svim izveštajima koji su objavili Međunarodni crveni krst i UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), te brojeve do sada niko nije osporio.

SUDIJA KVON: Znači, prema vašem shvatanju uzrok koji ste vi naveli je tek vaša pretpostavka ili nagađanje? Vi, znači, kažete, budući, nisam siguran da li sam vas dobro shvatio, ali vi kažete, budući da niko nije spomenuo nikakvo etničko čišćenje ni diskriminaciju pre početka bombardovanja NATO, znači da onda uzrok toga mora da bude bombardovanje NATO? Da li sam u pravu kada to pretpostavljam?

SVEDOK KREPEN: Ne, nikako. Ja sam citirala izveštaj OEBS, to nije tek moj utisak. Ja sam svoju izjavu zasnovala na izveštaju OEBS. Egzodus

je započeo kada je započelo bombardovanje. Posmatračka misija OEBS rekla je da pre toga nije bilo nikakvog etničkog čišćenja i nasilja. Ja jednostavno citiram izveštaj OEBS, ja ga ne interpretiram.

SUDIJA KVON: U redu, time će verovatno kasnije da se bavi tužilac. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Krepen, znam da ste se vraćali u Jugoslaviju nakon bombardovanja. Pomenuli ste i pripadnike nealbanskih manjina na Kosovu i sad kao član humanitarnih organizacija, da li ste ostvarili neki lični uvid u situaciju tih pripadnika nealbanskih nacionalnih zajednica na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, u pravu ste. Nealbanska manjina na Kosovu već više godina od kraja bombardovanja izložena je napadima i ponižavanjima. Većina Albanaca vratila se na Kosovo nakon bombardovanja. Međutim do danas se samo tri posto manjina sa Kosova vratilo na Kosovo. Mnogi su se vratili da vide šta se dešava. Samir Rifati (Samir Rifati), osoba koja je zadužena za romske izbeglice širom sveta, on je bio zaprepašćen kada je video kolika razlika postoji između onoga šta je on video na terenu i onoga šta govori međunarodna zajednica. Međunarodna zajednica je ponosno uspostavila društvo u kome nacionalne zajednice mogu da sarađuju, međutim Romi i dalje moraju da napuštaju svoje kuće, njihove se kuće uništavaju, oni moraju da beže. Oni koji su ostali žive u malim enklavama i dobijaju tek mala sredstva od Ujedinjenih nacija, a ništa se nije uradilo da se zaštite. Niti UNMIK (United Nations Mission in Kosovo), niti UN uopšte nisu uradili ništa da ih zaštite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, da li govorite samo o Romima ili govorite i o Srbima, Crnogorcima, Muslimanima i drugim nealbanskim nacionalnim zajednicama na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Govorila sam o Romima, ali Srbi su u sličnoj situaciji, jer od kako je na tu teritoriju u junu 1999. godine ušao KFOR (Kosovo Force), Srbi žive u strahu: desetine hiljada inci-

denata se dogodilo nad Srbima, 50.000 srpskih kuća je spaljeno, stotine manastira, a mnogi Albanci vratili su se na Kosovo privučeni krijumčarenjem koje se sada odvija. KFOR je u ovom trenutku bespomoćan da nešto učini u vezi sa tim. Očito je da nema nikakve zaštite protiv nasilja. U jednom izveštaju iz 2004. godine rečeno je da je UNMIK odgovoran, jer ne štiti Srbe. Takođe, rekli su da je UNMIK odgovoran za to. U ovom trenutku Srbi nisu zaštićeni, vrlo se malo Srba vraća na Kosovo. Naravno u kosovskoj misiji radi mnogo Albanaca, mnogo pripadnika OVK i onda znate kako su oni pristrasni kada se radi o međunacionalnom nasilju. Događaji iz marta 2004. godine jasno su pokazali da su Srbi izloženi udarima terorista i da su bez ikakve zaštite. Takođe, želela bih da kažem da je čovek čije ime prevodilac nije uhvatio, zadnji od 12 Srba koji je tamo živeo, a bilo ih je više od 10.000 pre rata, umro je od gladi 15. oktobra 2003. godine. On nije jeo više meseci u bolnici, susedi mu više nisu mogli da pomognu, jer su se bojali nasilja OVK. To je sudbina Srba na Kosovu i bojim se da će situacija tamo da bude ista kao i situacija u Krajini, gde je međunarodna zajednica vodila čišćenje Srba i niko nije reagovao. I niko o tome nije govorio. Dakle, slična situacija kao i u Krajini. Drugim rečima, to će mesto sasvim da očistite od svih Srba.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospođo Krepen, idemo sada na pauzu od 20 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da ja završim.

SUDIJA ROBINSON: Još jedno pitanje? Dobro. U redu, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A iz kojih razloga ste odlučili da svedočite ovde?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Pre svega htela sam da svedočim o nepravdi koja je počinjena prema srpskom narodu i predsedniku Srbije i htela sam da govorim o njihovim stradanjima, to sam danas učinila, barem se nadam da sam to učinila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospođo Krepen.

SUDIJA ROBINSON: Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Molim gospođu tužiteljicu da uzme reč.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DEL PONTE

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Gospođu Krepen, htela bi da ja i sudije saznamo nešto više o periodima kada ste bili u bivšoj Jugoslaviji i o godinama tokom kojih ste tamo boravili i da li ste uvek tamo bili kao bolničaraka. Počecemo od marta 1994. godine, vi ste ostali do juna 1994. godine, zar ne, u Glini u vojnoj bolnici u Glini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Na hiruškom odeljenju u Topuskom.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali ako sam dobro shvatila vi ste bili najpre u Sarajevu u sklopu UNPROFOR-a?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, u februaru i martu.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Samo trenutak, ne čujem vas dobro, staviću slušalice. Dakle, ukupno to je bilo nekoliko meseci.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ukupno četiri meseca, što se tiče obe misije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. I to ste zvanično radili za Ujedinjenje nacije?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Posle ste ponovo često išli u bivšu Jugoslaviju, međutim u privatnom aranžmanu?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Pre svega me sledeći periodi zani-

maju. Dakle, imamo oktobar 1994. godine. Vi ste se tada vratili u bolnicu u Glinu i tu ste kratko boravili. Šta to znači kratko ste boravili?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Vraćala sam se otprilike svaka dva, tri meseca na nekih 15 dana, 15 dana do tri nedelje, osim na Kosovu gde sam mnogo duže ostajala. Obično sam ostajala dve do tri nedelje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. To znači to je uvek bilo u toj istoj bolnici u Glini, a takođe ste išli u bolnicu u Topuskom, je li tako?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne. Kao vojno lice, bila sam smeštena u Topuskom, a odlazila sam u bolnicu u Glinu. A kada sam se privatno vraćala, onda nisam ostajala kao "Plavi šlem" i radila sam u bolnici u Glini.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dve nedelje?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Dve do tri nedelje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: I radili ste kao bolničarka?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Šta ste radili kao bolničarka? Da li ste radili na davanju anestezije?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, u hirurškom odeljenju.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: I to je bilo do 1995. godine?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Do pada Krajine 1995. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle do 1995. godine. I vi ste dobili i državljanstvo, zar ne, u Krajini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ljudi iz Krajine, da bi mi se zahvalili, su mi zaista dali ličnu kartu Krajine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Zar niste vi i doktor Bario (Patrick

Barriot) zatražili državljanstvo u znak solidarnosti sa Srbima iz Krajine?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, to je bila njihova zahvalnost. To je bila zahvalnost tih ljudi koji su bili zapanjeni da smo mi došli da im pomognemo i smatrali su da je normalno da nas prihvate kao srpske državljane Krajine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Takođe ste jednom bili tamo u sklopu rada francuske televizije?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Više puta sam išla tamo sa francuskom televizijom.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu, videla sam u dokumentaciji da ste imali dozvolu da predstavljate francuski "Kanal 3"?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, "FR3".

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ali niste bili kao bolničar?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ma naravno da jesam. Ja sam išla tamo svojim poslom, da radim, a onda kada sam već bila na licu mesta, išli smo da vidimo neke ljude, kao što sam već govorila, određene predstavnike koji su mogli da nam pomognu da stupimo u kontakt sa izbeglicama i zatim su oni omogućili i zajedno sa novinarima da napravimo reportaže. Dakle, mi smo imali tu dvostruku misiju. Sa jedne strane smo davali zdravstvenu pomoć, a sa druge strane smo omogućavali ljudima da stupe u kontakt sa novinarima, da bi oni mogli da naprave intervju i tako dalje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: To su bile srpske žrtve?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: žrtve i lideri, kao što sam već rekla.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, francuska televizija je pravila dokumentarce o realnoj situaciji, jer prethodno ste rekli da su Srbi praktično bili nepoznati u tim medijima, da nisu uzimani u obzir. Međutim vi sada kažete nešto suprotno. Vi upravo kažete da je televizija dolazila sa vama, da su oni snimali žrtve, izbeglice i tako dalje.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, a kasete su ostale u ormanima, jer uredništva nisu htela da ih prikažu. Činjenica je da su snimane reportaže, ali kasete su ostajale u ormanima.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dva, tri, četiri puta, svaki put?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, da, više puta. Ti dokumentarci nisu prikazivani. Takođe, neke članke sam napisala i oni su objavljeni, a treba da se zna da sam ih na desetine napisala, a koji su odbačeni i nisu nikada objavljeni.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Što se tiče žrtava, vi ste nam govorili o srpskim žrtvama. Da li ste imali prilike da se susretene sa žrtvama iz drugih etničkih zajednica: Hrvatima, Muslimanima? I među njima je bilo žrtava?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja nikada nisam negirala činjenicu da je na sve tri strane bilo žrtava. To je bio građanaski rat i svo stanovništvo je stradalo. I, na žalost, činjenica je da su pripadnici sve tri etničke zajednice patili u tom ratu i to nikada nisam pobijala. Međutim, samo sam rekla da su i Srbi stradali, a drugi su to negirali.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali vi ste govorili samo o srpskim žrtvama. Nisam vas čula da ste govorili o drugim žrtvama, čak ni o albanskim žrtvama na Kosovu.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja sam jutros govorila o Albancima koji su bili ranjeni, koji su bili u bolnici u Peći.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dake, vi ste bili u bivšoj Jugoslaviji od 1994. godine do 1998. godine?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: 1999. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, 1999. godine. Vi ste pročitali optužnicu koja je podignuta protiv gospodina Miloševića i znate da što ste tiče Hrvatske, govori se o činjenicama vezanim za 1991., 1992. godinu. Međutim vi u to vreme niste bili u Hrvatskoj, niste bili u Krajini u to vreme, zar ne?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, sve ovo šta vi kažete, vi ste se vraćali na situaciju 1992., 1993. godine, međutim to je samo nešto šta ste čuli od drugih?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, čula sam to od izbeglica koji su to lično doživeli.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali ne radi se o nečemu šta ste vi lično videli kao bolničarka?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Izuzev hrvatske agresivnosti koja je bila rasprostranjena.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: To je vaša procena?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, to je nešto šta sam doživela. Ja sam provela više nedelja, više meseci u Hrvatskoj i ja sam lično doživela tu hrvatsku agresivnost.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ste takođe rekli da je predsednik Milan Martić rekao ili zapravo napisao da će teško da kazni svako nasilje. Drugim rečima, postojalo je nasilje.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tu se radilo o sprečavanju. On je na taj način hteo da upozori sve policajce da će da budu kažnjeni ukoliko čine nasilje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Međutim, ako je on govorio o kažnjavanju, to znači da se to dešavalo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Znači to se ne čini tako?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne, to se čini radi sprečavanja, radi se o jednom međuetničkom sukobu. Hrvati su bili agresivni i smatrano je da to legitimno može da izazove srpsku reakciju.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A vi se sećate sigurno da je u maju 1995. godine predsednik Milan Martić napao Zagreb. Zagreb je

napadnut, da li se sećate toga?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja se sećam napada na Zapadnu Slavoniju gde je na stotine ljudi poginulo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Govorimo o Zagrebu.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, ali to ne objašnjava sve. Dakle, u maju 1995. godine hrvatske snage bombarduju tokom više dana civile, srpske civile u Zapadnoj Slavoniji, gospodin Martić se obraćao međunarodnoj zajednici koja ne reaguje i u očajanju, u tom kontekstu on reaguje na taj način time što je dao komandu, dao naređenje da se napadne Zagreb i u tom napadu zaista je poginulo četiri do pet osoba, a pre toga je, dakle, na prostoru pod zaštitom Ujedinjenih nacija došlo do pogibije više stotina ljudi. Predsednik Martić je tražio pomoć međunarodne zajednice, međunarodna zajednica nije reagovala i on je tada napao Zagreb i to je izazvalo smrt četiri do pet osoba.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Od juna 1994. godine do avgusta 1995. godine vi ste rekli da ste ponovo bili u bolnici u Glini. Međutim, rekli ste da ste redovno bili tamo. Dakle, drugim rečima, vi ste uvek bili tamo ili samo tih petnaestak dana o kojima ste govorili?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Regularnost je postojala u činjenici da sam tamo odlazila redovno. Svaka dva, tri meseca bih ostajala dve, tri nedelje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu, to sam htela da shvatim. Operacija "Bljesak" i "Oluja", vi niste tu bili u sklopu UNPROFOR-a, već lično?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Gde ste bili?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U Bosni, u Banja Luci.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, u Bosni, u Banja Luci. Vi ste govorili o srpskom stanovništvu. Da li se sećate drugih manjina koje

su u to vreme još uvek bile u Banja Luci? Bilo je tamo još uvek Muslimana i Hrvata, šta je bilo sa njima?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja sam, pre svega, susretala izbeglice koje su napustile Zapadnu Slavoniju tokom operacije "Bljesak" i one koji su napustili Krajinu tokom operacije "Oluja".

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali u Banja Luci su takođe bili i Hrvati i Muslimani koji su takođe bili proterani?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Iz Zapadne Slavonije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ste bili u Banja Luci?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ali iz Zapadne Slavonije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Oni su morali da odu iz Banja Luke zbog dolaska Srba.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Kao što sam već rekla jutros tokom svedočenja, druge dve zajednice, Hrvati i Muslimani dobijali su pomoć od nevladinih organizacija i ja sam se brinula o ljudima kojima se niko nije bavio. I ja tvrdim da je to bilo tako. To je bila tužna realnost. Dakle, ja sam se njima bavila, brinula o njima i ja sam činila sve šta sam mogla za te ljude kojima niko nije pomagao, jer nije nužno činiti nešto za jednu grupu koja već dobija pomoć od raznih organizacija, dok, sa druge strane, imate grupu koja nema nikakvu podršku i nikakvu pomoć.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da. Rekli ste da ste se u avgustu 1995. godine sreli sa Martićem, Karadžićem, Plavšićkom, Krajišnikom?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Počev od tog vremena, počev od pada Krajine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dobro, počev od tog vremena. Što se tiče Karadžića, da li ste ostali u kontaktu sa njim?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Pretpostavljam posebno ne danas?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, ja više nisam imala prilike da ga sretnem.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A Mladića, da li ste njega sreli?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Zato što ste napisali jednu knjiga koju ste napisali sa doktorom Barioom "Ubistvo jednog naroda u Krajini" (A People is Being Murdered in Krajina), vi ste ostavili prostor za jedno poglavlje da ga napiše Karadžić, jedn Mladić, jedno Martić koji je napisao uvod. Mi nismo imali zadovoljstvo da sve pročitamo, međutim u toj knjizi nama naznaka o izvorima informacija koje navodite. Vi ste napisali jedno istorijsko delo, možemo to tako da nazovemo, to je jedan istorijski komentar, međutim ne postoje nekakve fusnote ili mesta gde govorite o izvorima informacija.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Postoji bibliografija na kraju.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, bibliografija, ali ne postoje te jasne reference. Međutim, ne želim da uđem u detalje.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ako pročitate bibliografiju, videćete sva dela koja su navedena.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ja sam čitala bibliografiju i upravo se zato ne slažem sa vama, međutim neću da uđem u sve te detalje. Kada ste se sretali sa Mladićem i Karadžićem i svima drugima u avgustu 1995. godine, da li ste sa njima razgovarali o Srebrenici, o onome što se dešavalo u Srebrenici? Šta se desilo tamo?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Puno smo govorili o izbeglicama i sa Patrikom Barioom oni su zaista govorili i o Srebrenici, to je istina.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: To je zato što sam bila prilično začuđena, jer vidim da se Srebrenica ovde i ne pominje, a Srebrenica je jedan od najtežih činova u tom ratu i vi ste govorili o tome sa Mladićem?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, da, pričali smo malo o Srebrenici.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Malo, malo ste govorili, a bilo je 8.000 muslimanskih žrtava?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Znete, istražitelji tokom 10 godina govorili su o maksimumu od 2.500 ekshumiranih leševa u Srebrenici. Dakle, ja ne mogu sada da vam govorim o nekim činjenicama koje još uvek nisu sigurno ustanovljene.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Nećemo sada o tome. Ja hoću da vas pitam da li ste sa sagovornicima, poput Karadžića i Mladića, govorili o Srebrenici? Da li vi smatrate da su oni heroji, Karadžić i Mladić?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Smatram da su to ljudi koji su se brinuli za svoj narod i koji su učinili sve šta su mogli da bi taj narod preživeo, naspram agresora koji je sve činio da bi ih eliminisao i naspram jedne međunarodne zajednice koja je sve činila da ih podeli i pogorša konflikt u bivšoj Jugoslaviji. Dakle, smatram da su to ljudi koji su se brinuli za svoj narod i učinili sve šta mogu.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ne smatrate da su oni ratni zločinci? Vi znate da su oni optuženi pred ovim Sudom?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A da li znate da su u operacijama "Bljesak" i "Oluja" i drugi ljudi koji nisu Srbi optuženi?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da, ali Tuđman je umro, ali nije bio optužen.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne želim da vam navodim imena.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Znam da nisu svi odgovorni optuženi, na primer Tomislav Merčep ima sada funkciju u Istočnoj Slavoniji, verujem.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne želim da sada pominjemo imena, već hoću samo da vam kažem da ljudi koji su odgovorno za

“Bljesak” i “Oluju” jesu optuženi. A sada Kosovo. Koliko ste dugo bili na Kosovu?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U junu 1998. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Bili ste tamo u Prištini?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A bili ste kao bolničarka?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja jesam bolničarka, ali bila sam tu kao članica grupe koja se bavila krajiškim Srbima i najpre sam otišla tamo nadajući se da ću moći da radim kao bolničarka u Peći. Međutim to nije bilo moguće sobzirom na konflikte sa OVK i sobzirom na činjenicu da su putevi bili blokirani, dakle nisam mogla da odem u Peć kao bolničarka, a onda sam i julu i avgustu 1998. godine bila u Peći i radila kao bolničarka.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, u bolnici?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U kojoj bolnici?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U bolnici u Peći.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ima samo jedna?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne znam, bila sam u Peći, ali ne znam koliko bolnica ima.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi se govorili o egzodusu Srba. Da li ste vi videli i egzodus drugih etničkih grupa na Kosovu?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja sam bila u Beogradu tokom bombardovanja. Međutim, tokom bombardovanja Albanci su bežali sa Kosova, poput Srba, Roma i drugih, jer bombardovanje NATO je izazvalo egzodus svih nacionalnih grupa, nikoga nije to poštedelo i, naravno, među žrtvama bilo je i Albanaca i Srba i Roma. Ipak, treba znati da je Srbija prihvatila nekih 100.000 Albanaca, a konvoji albanskih izbeglica gađani su kao što su gađani i konvoji srpskih

izbeglica i, znate, u bombardovanjima NATO nije pravio razliku između Srba i Albanaca. Sa visine od 5.000 metara gađali su i jedne i druge.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da li ste vi takođe posetili izbegličke logore, logore koji nisu bili samo srpski, jer, naravno bilo je i drugih etničkih grupa zatvorenih u logorima, zanima me zapravo da li je vas zanimala samo situacija gde su Srbi bili žrtve?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Nekih 40.000 Muslimana bilo je zatvoreno u Krajini.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: I išli ste da ih posetite?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Da. I zatim sam takođe rizikovala svoj život zbog Muslimana u Sarajevu i pomogla sam da se organizuje jedan konvoj blindiranih vozila za to stanovništvo. I zaista sam rizikovala život za te ljude.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A da li ste išli u logore gde su bili Hrvati?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ne nisam. Međutim, rizikovala sam život tokom tih misija i za Srbe i za Muslimane.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Niko u to ne sumnja.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ali to sam htela da kažem. Ja sam to doživela, ja sam preuzela određene rizike i nisam se obazirala na opasnost po sopstveni život da bih pomogla drugima, bilo da se radi o Muslimanima, Hrvatima ili nekom trećem.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, to sam htela da znam. Dakle, vi se niste fokusirali samo na srpske žrtve, već na sve?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja sam humanitarni radnik i mi se ne bavimo samo jednom populacijom.

TUŽILAC DEL PONTE: Što se tiče pomenutog izveštaja, časni Sude, postoji jedan izveštaj koji je dokazni predmet u dokumentaciji koja

je priložena uz ovu svedokinju i ja želim da skrenem pažnju na stranicu 6, to je dokazni predmet 145 i želim da citiram samo jednu rečenicu.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo tužiteljice, koji je to dokument?

TUŽILAC DEL PONTE: To je izveštaj OEBS i to je dokazni predmet 145.

SUDIJA ROBINSON: Da, nastavite.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Stranica 6, citiram: "Namerna i nezakonita ubistva civila bila su deo kampanje čišćenja širom pokrajine, gde civili sasvim sigurno nisu bili borci. Tu je bilo dece i žena i njih je ubila srpska policija. Vojnici jugoslovenske vojske i pripadnici paravojnih snaga koji su bili udružni sa njima učestvovali su u ubistvima u sklopu tih pogubljenja". Dakle, ja sam vam sada citirala ovu rečenicu da bih pobila ono šta ste vi rekli u vezi sa izveštajem OEBS. Vi ste pomenuli taj izveštaj, međutim ja tvrdim da zaključak koji ste izvukli iz tog izveštaja uopšte ne odgovara njegovoj sadržini.

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: U ovoj rečenici se ne govori kada su se te stvari dogodile.

SUDIJA KVON: Gospođo tužiteljice, da li se tu radi o izveštaju OEBS ili o izveštaju Hjuman rajts voča (Human Rights Watch)? Zar se tu ne radi o izveštaju *Human Rights Watch*?

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, u pravu ste, to je izveštaj *Human Rights Watch*. Izveštaj OEBS ... Imam ovde i izveštaj OEBS, a ovde se radilo o izveštaju *Human Rights Watch*. Izvinjavam se. Dali su mi taj izveštaj kao da se radilo o izveštaju OEBS. Imam ovde još jedan izveštaj, nadam se da je to izveštaj OEBS, jeste. OEBSa misija na Kosovu, datum je oktobar 1999. godine, međutim, naravno, nisam imala vremena da ga proučim. Jedno drugo pitanje, gospođice Krepen. Vi ste imali kontakte sa predstavnicima vlasti. O

kome se tu radilo? Koji su bili nacionalni predstavnici vlasti?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Predsednik Milan Martić, zatim predsednik Radovan Karadžić, general Ratko Mladić ...

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, to ste mi rekli. I to je bilo tokom kog događaja?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Prilikom putovanja tokom kojih smo pokušali da stupimo u kontakt sa izbeglicama, a da bismo saznali koje su njihove potrebe. Zatim, takođe, na Vidovdana, 28. juna 1995. godine sreli smo se sa Karadžićem i Mladićem, jer smo bili tamo. Znao je tako malo ljudi koji su pomagali Srbima da ste u tako maloj zemlji, bivšoj Jugoslaviji, bili poznati, tako da smo mi bili pozivani na određene manifestacije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: I govorilo se o politici?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: O politici i o izbeglicama, o Francuskoj, o tome kako je Francuska okrenula leđa Srbima i zatim o činjenici da je bilo žalosno što Francuska nije pomagala Srbima koji su stradali.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, vaše iskustvo je iskustvo koje vas je podstaklo da se obratite gospodinu Miloševiću i da mu predložite da svedočite kao svedok Odbrane?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja sam htela da izrazim stav Srba koji su stradali i patili. Ja sam im to bila obećala i želela sam da imam mogućnost da govorim o svemu tome šta sam videla na terenu.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, vi govorite o stradanju srpskog naroda, međutim vi, naravno, ne možete da govorite o krivici gospodina Miloševića ili nedostatku njegove krivice?

SVEDOK KREPEN – ODGOVOR: Ja mogu da govorim o onome šta sam videla u Krajini, kada sam bila tamo na Kosovu o bombardovanju NATO i tako dalje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da. Ovde imam, dakle, izveštaj OEBS, to je dokazni predmet 106 i ponovo se radi, gospodine

predsedavajući, o stranici broj 6. Na stranici 6 ima jedan pasus, nisam imala još vremena da ga pročitam, govori se o srpskim vlastima koje su dovele specijalne snage u januaru 1998. godine. I oni su odgovorili na taj način na napade OVK i pristupili su hapšenju i tako dalje. U svakom slučaju neću da pročitam ovaj pasus, međutim hoću samo da skrenem vašu pažnju na drugi pasus stranice 6 izveštaja OEBS koji se tiče zaključaka koji su različiti od zaključaka ove gospođice. Nemam drugih pitanja, najlepše hvala.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, imate li dodatnih pitanja, gospodine Miloševiću?

SUDIJA BONOMI: Gospođice Krepen, jedno pitanje samo. Pre 1993. godine, da li ste bili u Srbiji?

SVEDOK KREPEN: Nikada.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospođice Krepen, vaše svedočenje je završeno, možete da idete. Gospodine Najs, mi smo uzeli u razmatranje vaš stav o sledećem svedoku i smatramo da treba da saslušamo njegovo svedočenje. Međutim, ukoliko u toku svedočenja ovog svedoka dođe do nečega u vezi sa čim želite da date komentar, možete da to uradite. Gospodine Miloševiću, sledeći svedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Patrik Bario.

SUDIJA ROBINSON: Ako sam dobro shvatio, sledeći svedok je bio predviđen za 11.45. Dakle malo smo požurili, stoga ćemo sada da napravimo pauzu od 20 minuta i nakon toga ćemo da nastavimo sa radom.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK BARIO: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobar dan, pukovniče Bario. Molim vas samo kratko da kažete nekoliko reči o vašoj profesionalnoj karijeri.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Dobar dan, gospodine predsedniče. Zovem se Patrik Bario i pukovnik sam u francuskoj vojsci. To mi je čin, inače sam i doktor, specijalista urgentne medicine i specijalista urgentne toksikologije. Već 25 godina radim u francuskoj vojsci. Isto tako sam i anesteziolog, radim i za francuske vatrogasce i za Civilnu zaštitu. Bio sam i padobranac i pripadnik jednog mobilnog hirurškog tima u bivšoj Jugoslaviji. Kada sam napustio vojsku, bio sam šef lekara u Civilnoj zaštiti i zadužen za interventne operacije i savetnik prefekta zaduženog za Civilnu zaštitu. Kada sam napustio vojsku 1998. godine, imenovan sam za stručnjaka za bolnička pitanja, a isto tako predajem i na više medicinskih fakulteta, instituta i medicinskih škola u Francuskoj. Takođe, sam pripadnik više naučnih udruženja i autor sam desetak knjiga o urgentnoj medicini. Takođe, sam napisao nekih stotinak članaka za međunarodne medicinske časopise. Takođe, ja sam stručnjak za nekonvencionalne oružane sisteme i terorizam. Moja specijalnost je civilna zaštita. Kao što sam već rekao, bio sam glavni doktor Civilne zaštite u francuskim oružanim snagama. Takođe sam prošao i kurs UNHCR i postao sam ekspert za urgentne situacije. Radio sam i sa više nevladinih organizacija i humanitarnih organizacija. Stručnjak sam za nekonvencionalno oružje, učestvovao sam u više vojnih sukoba na Bliskom Istoku (Middle East) i u Africi (Africa). Upravo sam napisao knjigu o oružju za masovno uništavanje, a za koju je predgovor napisala Pjer Mari Galoa (Pierre-Marie Gallois) koji je vođa pro-

grama nuklearne odbrane. 1986. godine učestvovao sam u operaciji u vezi sa terorističkim napadom, "RER", a takođe i 1995. godine kada je napadnuta podzemna železnica u Parizu, linija "B", stanica San Mišel (Saint Michel). Tada sam bio u Civilnoj zaštiti pa su me poslali i u Tokio (Tokyo) kada je došlo do napada u podzemnoj železnici otrovnim plinom. Takođe, ja sam pripadnik jedne istražne grupe koja radila na proceni rizika. Konkretno radio sam i u terorističkom programu Bajotops (Biotops) i bavim se biološkim terorizmom. Želim da dodam da nikad nisam ni za šta osumnjičen, imam jedno francusko odlikovanje kao i četiri medalje prefekta francuske policije i dva pisma Ministarstva odbrane (Ministere de la Defense) i Ministarstva za međunarodnu saradnju u vezi sa mojim operacijama u inostranstvu koje su imale veze sa zaštitom civilnog stanovništva.

SUDIJA ROBINSON: Zašto ste dobili francusko odlikovanje? I od koga?

SVEDOK BARIO: Dobio sam nacionalno odlikovanje, državno odlikovanje od predsednika Miterana (Francois Mitterand) i to za rad u inostranstvu, u Albaniji (Albania), u Kurdistanu (Kurdistan), u iračkom delu Kurdistana. 49 mi je godina.

SUDIJA ROBINSON: Vi ste, znači, završili medicinu pre nego što ste stupili u vojsku?

SVEDOK BARIO: Ne, ja sam postao lekar kad sam stupio u vojsku. Stupio sam u vojsku sa 18 godina, prema tome studirao sam medicinu dok sam bio u vojsci.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Doktore Bario, recite mi, molim vas, kakva iskustva imate u vezi sa sukobima na prostoru

prethodne Jugoslavije, odnosno gde ste sve bili?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Dobro, ukratko ću to izneti u tri dela. Kad je reč o Hrvatskoj, bio sam pripadnik "Plavih šlemova" u bivšoj Jugoslaviji, u Krajini, konkretnije u Topuskom, blizu Gline. Radio sam u okviru UNPROFOR-a više meseci, takođe sam išao i na Baniju, Kordun, Liku, Severnu Dalmaciju i kroz celu Hrvatsku, bio sam u Zagrebu, bio sam u bihaćkom džepu, jer to je dosta blizu Gline, kraj Topuskog. Zatim 1994., 1995. godine išao sam u Krajinu, tamo sam radio za dve humanitarne organizacije, konkretno organizacija pod imenom "Umaniter Krajina" (Humanitaire Krajina) koju je osnovao Bučan i "Teleobžektiv", humanitarna organizacija koju je osnovala gospođa Matej. Bio sam tamo u vreme operacije "Bljesak" koju su započele hrvatske snage. 1995. godine Milan Martić imenovao me je za službenog predstavnika Republike Srpske Krajine u Parizu. Napisao sam knjigu pod naslovom "Ubistvo jednog naroda, Srbi u Krajini" (Murder of a People, the Serbs in Krajina). Predgovor za tu knjigu je napisao predsednik Milan Martić. On je takođe napisao celo jedno poglavlje o istoriji Krajine. Osim toga, išao sam tamo i sa francuskom televizijom FR3, reporteri Kristijan de Garne (Christian de Garnet) i gospodin Tabuš (Mourad Tabouche) koji su želeli da razgovoraju sa Milanom Martićem. I ja sam im omogućio da organizuju te intervjuje. Takođe, sam napisao nekih desetak članaka o istoriji Krajine. Dakle, to je što se tiče Hrvatske. Kad je reč o Bosni, mnogo puta sam išao u Bosnu 1994. i 1995. godine. Kao predstavnik Republike Srpske Krajine bio sam zadužen da procenim potrebe izbeglica koje su bile tamo. Nekoliko puta sam se sastao sa Radovanom Karadžićem. Takođe sam sastao se i sa drugim ključnim ličnostima poput Ratka Mladića. Sa njim sam se nekoliko puta sastao 1995. godine. Takođe, napisao sam više članaka o onome šta sam video, knjigu "Vragovi su pušteni sa lanca" (The Devils Are Let Loose) koja je objavljena u Srbiji, u izdanju izdavačke kuće "Naš dom", a knjiga pod naslovom "Ubistvo naroda, Srbi u Krajini" (A Murder of a Nation, a Murder of a People, the Serbs in Krajina). Takođe, sam objavio jedan članak Radovana Karadžića i jedan članak generala Ratka Mladića. Išao sam i sa francuskom televizijom

RF3 kojima sam omogućio da intervjišu Radovana Karadžića i generala Ratka Mladića. Organizovao sam intervju konkretno u septembru 1995. godine koji je u Francuskoj emitovan početkom oktobra 1995. godine. Kad je reč o Srbiji i Kosovu, bio sam na Kosovu 1998. godine u leto 1998. godine. Tada sam putovao na Kosovu sa severa na jug, bio sam u Srbiji, bio sam u Beogradu, a tokom bombardovanja NATO u martu i aprilu 1999. godine. Znači bio sam u bivšoj Jugoslaviji u Bosni, u Hrvatskoj, na Kosovu i u Srbiji i to u kritičnim trenucima, u vreme kad su se tamo odvijali ovi veoma važni događaji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su bili vaši motivi da svedočite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pa, moji motivi temelje se najviše na postojanju ogromne razlike između onoga šta se dešavalo na terenu. Bio sam pripadnik vojske, pripadnik humanitarne organizacije, bio sam predstavnik Republike Srpske Krajine i shvatio sam da postoji velika razlika između onoga šta se dešava na terenu i onoga šta emituju mediji, odnosno o čemu se govori u štampi i zato bih želeo da svedočim o tome. Ja smatram da je srpskom narodu naneta velika nepravda i želeo sam da svedočim o tome šta su Srbi iskusili tokom ovog rata. Njihove su patnje u potpunosti ostavljene po strani. Došao sam da svedočim i u ime srpskog naroda, jer ja smatram i to kažem sa dosta emocija, da bih želeo da govorim o onome šta sam video i čuo tokom tog vremena. Želim da kažem da ne pripadam ni jednoj političkoj stranci, ni u zemlji, ni u inostranstvu, želim to odmah jasno da stavim do znanja, jer vrlo često su vojnike koji su stali na stranu Srba, okrivili za to da pripadaju nekim ekstremnim grupama. Rene Bašelj (Rene Bachelet) se u decembru 1995. godine smilovao nad Srbima u Sarajevu, Ilidži, Vogošći i Kravici i onda je rekao da su ga prisilili da se opredeli, bilo za putnu torbu, bilo za mrtvački kovčeg. Bio je optužen da se priklonio srpskim ekstremistima. Ja bih ipak hteo da kažem da je francuska desnica mnogo bliža Hrvatima nego Srbima. Na primer, Ante Gotovina tamo ima mnogo prijatelja.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da odgovorite na pitanje.

SUDIJA KVON: Gospodine Bario, da li ste, dok ste bili na Balkanu, uvek bili u društvu gospođice Krepen?

SVEDOK BARIO: U velikoj većini slučajeva da, bili smo zajedno. Ne mogu da kažem da smo uvek bili zajedno, ali smo najčešće bili zajedno.

SUDIJA KVON: Recite mi, molim vas, šta to znači predstavnik Republike Srpske Krajine, jer ja sam tu istu stvar čuo i od gospođice Krepen. Znači vi ste oboje predstavnici tog entiteta. Šta ste vi, dakle, onda radili u tom svojstvu u Francuskoj?

SVEDOK BARIO: Ja sam u svojstvu predstavnika Republike Srpske Krajine preduzeo više stvari. Pokušao sam da skrenem pažnju medija, to je bio jedan od naših glavnih ciljeva. To je cilj koji nam je postavio predsednik Milan Martić. Bilo je važno u to vreme da mediji shvate kakva je situacija na terenu i da Srbi u Krajini, u Hrvatskoj mnogo pate, a to su mediji potpuno prevideli. Dakle, radilo se o tome da je situaciju na terenu trebalo da se objasni i da pobrinem da u štampu dođe jasna slika, jer takva slika u to vreme nije bila u štampi. Naš drugi cilj je bio humanitarne prirode. Trebali smo da koordiniramo humanitarnu pomoć, zato što niko nije bio zainteresovan za Srbe u Krajini, niko im nije pomogao, nisu dobijali nikakvu pomoć spolja, mi smo bili ti koji su trebali da procenjuju potrebe i kad je to bilo moguće da dostave pomoć, neke osnovne namirnice i lekove.

SUDIJA ROBINSON: Ko vas je imenovao za predstavnika Krajine?

SVEDOK BARIO: Predsednik Milan Martić, mislim da sam u dokumentima već pokazao službeno pismo koje je potpisao predsednik Milan Marić. To je u okviru dokumenata koje sam predao Sudu. Ja to mogu da vam dam, ako želite.

SUDIJA ROBINSON: Gde je to u dokumentima, gospodine

Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo baš pokušavam da nađem ... Evo, to je tabulator 4, tabulator 4, tu se podudaraju tabulatori, to je "odluku je potpisao Milan Martić na otvaranju kancelarije Republike Srpske Krajine u Parizu".

SUDIJA ROBINSON: Vi ste u to vreme još uvek bili zaposleni u vojsci?

SVEDOK BARIO: Da, bio sam viši oficir u francuskoj vojsci, ali predsednik Martić me je ipak imenovao da zastupam Republiku Srpsku Krajinu. O tome je javila i Agencija frans-pres i Mate Granić, hrvatski ministar inostranih poslova bio je zbog toga veoma ljut i on je takođe uputio i službeni protest. U novinama "Vijesnik" su me izvređali, nazvali me fašistom zato što su me imenovali za predstavnika. Oni su rekli da Republika Srpska Krajina uopšte ne postoji. Međutim, ja smatram da je postojala i da još uvek postoji.

SUDIJA ROBINSON: Zar nije bilo nekog sukoba interesa kad ste bili i u francuskoj vojsci i predstavnik Krajine?

SVEDOK BARIO: Da, tada je došlo do sukoba. Moji pretpostavljeni su od mene tražili da odbijem to imenovanje, rekli su mi da su me srpske vlasti izmanipulisale, međutim to uopšte nije bilo tačno. I ja sam odbio da povučem to imenovanje, odbio sam da povučem taj dokument, jer ja sam vrlo dobro znao šta radim kad sam to radio. I zato sam, ne dugo posle toga, napustio vojsku. Ali da sam prihvatio tu sugestiju da povučem to imenovanje, zadržao bih čin, ali nisam želeo to da učinim, jer sam želeo da prihvatim počast koja ide sa tim imenovanjem.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste opisali sve teškoće koje

ste imali sa izjašnjavanjem o jugoslovenskom konfliktu? Jeste li imali još kakve teškoće?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, želim da naglasim da je činjenica da svi drugi ljudi koji su na drugi način želeli da tretiraju ovaj sukob ili da izjave da su na terenu videli nešto šta je u suprotnosti sa onim šta su mediji govorili u to vreme, da su imali probleme. Naravno, vojnici su tada bili u samom središtu zbivanja i oni su primenili razne represivne mere: moji su telefoni prisluškivani, pretili su mi smrću, ali ja nisam bio jedina osoba u takvoj situaciji. Svi vojnici koji su pokušali da razumeju šta se dešava na terenu kad god bi pokušali da uspostave tešnji kontakt sa Srbima, na primer ser Majkl Rouz, svi su njegovi telefonski razgovori takođe snimani. Svi kontakti koje je on pokušao da uspostavi sa Srbima su osujećeni. Takođe treba spomenuti slučaj žan-Rene Bašeljea (Jean-Rene Bachelet) kog su vređali samo zato što je branio Srbe u nekim delovima Sarajeva 1995. godine. Dakle, uopšteno govoreći i francuska vojska i pripadnici francuske vojske i vojske drugih zemalja koji su pokušali da objasne šta su videli na terenu, od njih je zatraženo da ćute i to ponekad na dosta nasilan način. To se nije odnosilo samo na vojnike, nego i na dipolmate. Kad je započela operacija "Oluja" i kad je Karl Bilt (Carl Bildt) rekao da je masakr u Kninu jedna izuzetno teška stvar koja bi mogla da dovede do optužnice protiv Tuđmana, Zagreb i Vašington (Washington D.C.) su mu rekli da ćuti. Kad su kritikovali UNMIK i ono šta je gospodin Kušner (Bernard Kouchner) radio na Kosovu, rečeno im je da ćuti. I to rečnikom koji obično koriste siledžije. Ali, u svakom slučaju, svaki put kad je neko pokušao da pruži alternativan pogled na situaciju ili jedan objektivn pogled, a koji je bio u skladu sa onim što se zaista dešavalo na terenu, njima je rečeno da ćute. Na primer Režis Debre (Regis Debre), francuski intelektualac koga su nazvali revizionistom ili tu je i žak Merlino (Jacques Merlinot) koji je izgubio posao samo zato što je govorio o onome šta je video. Prema tome, ja želim da naglasim da mi je drago da sada mogu ovde slobodno da govorim, jer je to nešto zaista neobično. Uvek nam je rečeno da ćutimo kad smo želeli da kažemo istinu i da opišemo šta

se zapravo dešavalo na terenu.

SUDIJA ROBINSON: Da, vi možete slobodno da govorite, ali morate da govorite relevantne stvari. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja se nadam, gospodine Robinson, da je i ovo šta je svedok maločas rekao, prilično relevantno, rekao bih. Gospodine Bario, sobzirom da, evô, vidimo, bili ste visoki oficir francuske vojske u čestim misijama u inostranstvu, pa zato vam postavljam pitanje da li ste imali veze sa francuskim obaveštajnim službama (SGDN, Secretariat general de la defense nationale)?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, bio sam u tesnom kontaktu sa francuskim obaveštajnim službama i to uglavnom zbog činjenice da sam 1994. godine bio glavni doktor u Civilnoj zaštiti i često sam išao u inostranstvo u osetljiva područja. Zato sam bio u kontaktu sa agentima DGSE (Direction Generale de la Securite Exterieur), to je služba inostrane bezbednosti, neka vrsta ekvivalenta vojno-obaveštajne službe u Francuskoj, a od 1995. godine na dalje bio sam takođe u kontaktu sa agentima DST-a (Direction de la Surveillance du Territoire), a to je ekvivalent civilnoj obaveštajnoj službi u Francuskoj. želeo bih da objasnim kako se to dogodilo. Krajem 1995. godine, dok sam bio na Palama sa jednim francuskim reporterom, prišao mi je gospodin Jugoslav Petrušić koji nosi nadimak "Dominik" (Dominique). Gospodin Jugoslav Petrušić je mene dobro poznao ili mogao bih da kažem, saznao mnogo toga o mom ličnom, privatnom životu. On mi je rekao da radi za francusku službu DST-a i dao mi je i ime i broj njegovog šefa u DST-u. Takođe je rekao da postoje planovi da me uklone i da je već stavljen ugovor na moju glavu, da budem likvidiran. Tamo je bio prisutan jedan francuski novinar koji to može da potvrdi. To je važno zato što je to prvi put da se gospodin Tabuš (Rene Tabouche) sastao sa gospodinom Petrušićem. Pominjem to zato što je to važno za sledeće događaje. Gospodin Tabuš je zahvaljujući gospodinu Petrušiću mogao da izveštava iz Bosne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li nešto znate o oslobađanju francuskih pilota 1995. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to je važno pitanje i delikatno pitanje. I upravo je gospodin Jugoslav Petrušić odigrao jednu važnu ulogu u tom oslobađanju. Hoću da kažem i da je gospodin Tabuš napravio jednu reportažu, televizijsku koja se zove "Cena stiska ruke" u vezi sa oslobađanjem pilota 1995. godine. I ta reportaža podvrgnuta je cenzuri francuskih vlasti, jer tu je pisalo da je jedna značajna svota novca koja je trebalo da se da za otkup, a preciziram da to nisu srpske vlasti tražile, u toj reportaži je rečeno da su francuski piloti otuđili značajnu svotu novca u sklopu te akcije. Daću vam malo više detalja. Dakle, bosanski Srbi su kidnapovali naše pilote, a DST, dakle francuska bezbednosna služba je u mesecu novembru 1995. godine poslala dve misije radi pregovora da bi se oslobodili ti piloti. I ovo šta ću da kažem je vrlo bitno. Prva misija pregovora bila je poverena od strane DST generalu Pjer Mari Galoa. I on je otišao u Bosnu gde se sreo sa generalom Ratkom Mladićem 17. novembra 1995. godine. Kada se vratio u Pariz, general Pjer Mari Galoa podneo je izveštaj o svojoj misiji i rekao je koji su skromni zahtevi generala Mladića, koji nije tražio nikakav otkup, već samo stisak ruke sa vrhovnim komandantom francuske vojske i rekao je da će zauzvrat da oslobodi taoce. Nekoliko dana posle toga, organizovana je od strane DST, još jednom, druga misija i to je bilo povereno gospodinu Markijaniju (Jean-Charles Marchiani) i on se sastao sa Ratkom Mladićem 25. novembra 1995. godine, dakle osam dana nakon sastanka sa generalom Pjer Mari Galoa i nakon povratka je rekao da general Mladić hoće da pusti pilote, međutim da zauzvrat traži nekoliko miliona evra. I zaista, 12. decembra 1995. godine naši piloti su oslobođeni nakon što je general Mladić stisnuo ruku komandanta francuske vojske, međutim, preciziram, da on nije dobio niti jedan evro. Međutim, jedna značajna svota novca ...

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se što prekidam, primetio sam da će verovatno ovo svedočenje da bude deo Predmeta i pretpostavljam da postoje drugi svedoci koji će da budu izvedeni i koji imaju lična

saznanja u vezi sa ovim. Međutim, nisam siguran da li ovaj svedok govori na osnovu ličnih saznanja ili na osnovu onoga šta je čuo od drugih. I mislim da pre nego što nastavimo, da bi bilo potrebno da saznamo koji su izvori njegovih informacija. Ja to nisam shvatio.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste izneli neke dokazne predmete u vezi sa tim, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Govoreno je u procesu svedočenja o francuskim pilotima i to je nebitno pitanje. Nije naročito bitno, ali nije skroz ni nebitno. Setićete se, ja mislim da je prvi to pomenuo Lilić, možda nije prvi, ali Lilić je svakako govorio o tome, ne bih sada ulazio u detalje, ali mislim da bi bilo dobro da saznamo koji su izvori informacija.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, gospodine Bario, da li me čujete, gospodine Bario? Hoću da vas pitam na koji način ste pribavili informacije koje ste nam upravo saopštili?

SVEDOK BARIO: Informacije koje sam vam upravo pružio, dobio sam direktno iz više izvora, bilo da se radi o izvorima iz francuske obaveštajne službe, zatim gospodina Pjer Mari Galue, gospodina Petrušića koga sam lično sreo više puta ili gospodin Tabuša. Dakle, nisam sasvim dobro shvatio primedbu gospodina Najsa. Ja smatram da je to jedan vema bitan problem, jer on još jednom ukazuje na način na koji se sprovodila manipulacija nad informacijama, kao i način na koji je kaljana čast generala Mladića, a kada je tvrđeno da je on traži jedan vrlo visok otkup, a to nije bio slučaj, nikada. I takođe preciziram da su francuske vlasti, ne bez razloga, cenzurisale izveštaj gospodina Tabuša i smatram da je to veoma bitno pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala najlepše. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi ostali u kontaktu sa Jugoslavom Petrušićem?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja sam se sastao sa gospodinom Jugoslavom Petrušićem pre nekoliko meseci, on živi u Parizu i rekao mi je da je imao dug razgovor sa predstavnicima ovoga Suda. Dakle, imao sam razgovor sa njim, on je došao da se vidi samnom prilikom jednog javnog skupa u vezi sa Srbijom, prišao mi je i dugo pričao o toj reportaži u vezi sa oslobodjenjem francuskih pilota, reportaži koju je sačinio zajedno sa gospodinom Tabušom i on mi je dao svoje telefone, tražio je da ga pozovem, međutim nisam ponovo stupio u kontakt sa njim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ići ćemo, nastojaću da idemo efikasnije po jednom čitavom nizu pitanja. Sami ste rekli, bili ste, dakle, na čelu medicinskog sektora civilne bezbednosti, a sada ste član te vladine ekspertske grupe zadužene za predviđanje mogućih terorističkih napada na Francusku. Dakle, pretpostavljam da vam je tema terorizma bliska?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, gospodine predsedniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada, imajući to u vidu, vi ste, zahvaljujući dužem boravku na prostoru bivše Jugoslavije, stekli mnoga saznanja o dešavanjima tamo. Da li imate saznanja o prisustvu i delovanju terorističkih grupa u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, svakao. Već 1994. godine, obaveštajne službe zapadnih zemalja, iako su potcenile tu pretnju, znale su za prisustvo na bosanskom prostoru terorističkih grupa koje su bile vezane sa jedne strane sa alžirskom terorističkom grupom, "Džiom" (GIA) i sa Al Kaidom (Al Qaeda).

TUŽILAC NAJS: Molim vas, da sugerišem nešto pre nego što dozvolimo da se o ovome svedoči i da ustanovimo relevantnost, da najpre ustanovimo koji su izvori ovih tvrdnji, jer setićete se da svedoci koji su se bavili obaveštajnim materijalima, ponekad nisu mogli da predaju dokazne materijale zbog prethodnih blokada i tako dalje. Dakle nisam siguran da li ovaj svedok govori na osnovu sopstvenih saznanja ili na osnovu glasila ili će da kaže da li je imao direktnog

pristupa nekim obaveštajnim podacima. U tom slučaju treba da ih identifikujemo. Međutim, trenutno je veoma teško da se prati ono šta on govori.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, da li možete da nam pomognete u vezi sa onim šta ste rekli o zapadnim obaveštajnim službama? Koji konkretan izvor ste imali? Koji je bio izvor tih informacija?

SVEDOK BARIO: Hoću još jednom da ponovim, nešto šta sam već rekao u uvodu kada sam se predstavljao, upravo zato da ne bih to morao stalno da ponavljam i želim da to preciziram gospodinu Najsu, a to je da moja saznanja vezana za tu problematiku, nisu saznanja koja potiču iz štampe, već na osnovu mog rada, mojih aktivnosti i mogu da vam kažem da na mestu doktora koji je zadužen za civilnu bezbednost u Francuskoj, to je funkcija savetnika prefekta zaduženog za civilnu bezbednost u Ministarstvu unutrašnjih poslova (Ministere de l'Interieur de l'Amenagement du Territorie) . Takođe, želim da kažem da sam radio u inostranstvu, da sam bio u Tokiju kao specijalista za terorizam i žao mi je što moram da ponavljam, ali moram da kažem da sam radio na poslovima vezanim za više terorističkih napada u Francuskoj i u Parizu i radio sam u više istraživačkih grupa vezanim za ta pitanja, tako da smatram da to dokazuje da imam kontakte na najvišem nivou u obaveštajnim službama i možda je trebalo saslušati malo pažljivije ono šta sam rekao prilikom predavljanja.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario koji je konkretan izvor ove informacije?

SVEDOK BARIO: Gospodine predsedavajući, ponavljam, ja sam više godina radio u urgentnoj ćeliji koja se bavila analizom terorizma i pribavio sam sve elemente kojima raspolazem tom prilikom. Neću

da vam donosim papir koji je potpisao načelnik obaveštajne službe da bih vam to dokazao.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, tu se radi o informacijama koje ste, uopšteno govoreći, pribavili obavljajući vaš posao?

SVEDOK BARIO: Da, tačno, kada sam radio svoj posao kao osoba koja je bila zadužena za javnu bezbednost u Francuskoj.

TUŽILAC NAJS: Mislim da nije velika vrednost ovoga, nećemo moći da vidimo dokumente, da sprovedemo unakrsno ispitivanje na osnovu dokumenata, svedok izgleda da ne kaže da su to materijali koje je on dobio iz prve ruke. Dakle, u svakom slučaju može da se radi o irelevantnom materijalu i predlažem da se zatraži od optuženog da pređe na drugu temu.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da čujemo šta vi imate da kažete o ovom pitanju, pre nego što donesemo odluku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, mi smo konstatovali da je pukovnik Bario bio na čelu medicinskog centra sektora civilne bezbednosti u Francuskoj i da je i sada član vladine ekspertske grupe zadužene za predviđanje mogućih terorističkih napada na Francusku. Prema tome, nalazi se u poziciji ili se nalazio u poziciju da su mu dostupne informacije o kojima govori. Jedino pitanje koje može gospodin Najs da postavi je da li ovaj svedok govori istinu ili laže. A sve ono šta imamo o ovom svedoku, u svim ovim dokumentima svakako su potvrda da je to svedok koji na svaki način govori istinu, da je reč o jednom časnom čoveku, dakle o čoveku koji je, sa jedne strane do kraja pošten, a sa druge strane raspolaže informacijama do kojih nije došao kroz štampu ili glasine, kako je to rekao gospodin Najs, nego vršeći funkcije koje sam pomenuo, dakle šefa medicinskog sektora civilne bezbednosti i člana grupe za pred-

viđanje terorističkih napada na Francusku. Pretpostavljam da ako je neko član vladine grupe ili šef tog civilnog sektora, valjda dobija informacije na osnovu kojih može da se bavi tim poslom za koji je zadužen.

SUDIJA ROBINSON: A koja bi bila relevantnost tog dela svedočenja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Relevantnost je u tome što je nesumnjivo tačno da su određene vlade na zapadu podržale terorizam u Bosni i Hercegovini, a koji je proizveo fatalne posledice. Vi ste maločas kod prethodnog svedoka govorili da li je to, kako bih rekao, zločin na zločin, odgovor na odgovor. Nije tako. Ne može se ni jedan zločin pravdati zločinom. Ovde je reč o ustanovljenju odnosa između uzroka i posledica koje su bile nesumnjivo tragične za sve strane, ali se mora u jednom kontekstu sagledati uzročno-posledična veza pojava koje su nastajale na prostoru bivše Jugoslavije. I ja mislim da će vama ta slika postajati sve jasnija kako ovo bude odmicalo. Ne mislim samo na ovog svedoka, naravno, nego mislim na čitav niz svedoka koji će pomoći da se zaista vidi celina stvari u pravom svetlu, a ne u ovom iskrivljenom kako se ovde vidi, gde je sve postavljeno na glavu.

ADVOKAT KEJ: Ako bih ja mogao nešto da dodam?

SUDIJA ROBINSON: Da.

ADVOKAT KEJ: Svedok ima pravo da govori o nečemu o čemu ima direktna saznanja, može da citira izvore, to može da bude dokumentarni izvor ili njegovo iskustvo sobzirom na njegovu ulogu u tome. Postavljaju mu se pitanja u vezi sa validnošću tog izvora informacija i na kraju možda na osnovu toga vidite koliku težinu treba dati svedočenju o različitim pitanjima, a sobzirom na ove elemente.

SUDIJA KVON: A što se tiče relevantnosti?

ADVOKAT KEJ: U sklopu ovog suđenja stiče se utisak da optuženi iznosi elemente koji protivreče stavovima koje je izneo tužilac. Mi znamo da on smatra da se ovde radi o jednom fabrikovanom suđenju i o činjenici da je on bio izvrnut napadima tokom dužeg vremena. Dakle, ukoliko takvi izvori, ukoliko se pokaže da su relevantni u pogledu događaja koji su se dešavali, u tom slučaju treba dozvoliti optuženom da ustanovi osnove svojih tvrdnji.

SUDIJA BONOMI: Ukoliko je to slučaj, gospodine Kej (Kay), još je bitnije da svedočenje bude izneto na način koji će da omogući Pretresnom veću da mu prida dovoljno težine, a ako sam dobro shvatio odgovor svedoka do sada, on kaže "vi ne morate da se brinete koji su izvori mojih saznanja, ja sam častan čovek, ja imam jedno veliko iskustvo, sada smo u 2005. godini i, dakle, ja sam akumulirao puno iskustva i sve je to veoma pouzdano". Međutim, mi pitamo konkretno koji su izvori vezani za njegova saznanja o zapadnim obaveštajnim službama i to je ono šta me zanima i tu ja vidim poteškoće.

ADVOKAT KEJ: Ja shvatam to i svakako da to jeste problem ukoliko ta osnova ne može da se uspostavi. Međutim to ne znači da je samo pitanje nebitno, već se postavlja pitanje težine koju treba dati tom delu svedočenja. I ja se nadam da je ova moja primedba korisna za vas.

SUDIJA ROBINSON: Dakle ne radi se o prihvatljivosti, nego o težini?

ADVOKAT KEJ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Dakle nećemo da damo veliku težinu ovom delu svedočenja ukoliko se neobelodani izvor i ukoliko tužilac ne može da pristupi unakrsnom ispitivanju u vezi s tim?

ADVOKAT KEJ: Ja sam siguran da je to nešto šta je Pretresno veće već čulo i mislim da je korisno što su sudije Pretresnog veća zatražile više

detalja od ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, da vas poslednji put pitam, da li možete da nam date više konkretnih detalja u vezi sa izvorom te informacije, osim činjenice što ste došli do tih informacija obavljajući svoj posao?

SVEDOK BARIO: Vi mi ponovo postavljate isto pitanje i ja vam dajem isti odgovor. Ja sam bio vojnik, pukovnik u francuskoj vojsci, bio sam pripadnik "Plavih šlemova" u bivšoj Jugoslaviji, bio sam zadužen za civilnu bezbednost u Francuskoj, učestvovao sam u radu raznih kriznih grupa koje su se bavile pitanjem terorizma 1994. godine, 1995. godine, šta više da vam kažem. Jasno je da sam imao informacije iz prve ruke i da sam direktno učestvovao u tim događajima. Kao što sam vam rekao, prilikom terorističkog napada, atentata, ja sam bio na licu mesta, ja sam intervenisao, pomagao sam ranjenima, zatim obavljao sam posao u ekspertskim grupama u kriznim ćelijama, ja sam među ljudima koji su najviše pisali i objavljivali o nekonvencionalnim i drugim tehnikama borbe protiv terorizma. E sad, ako vam to nije dovoljno da vas uveri, vi možete da nastavite da sumnjate u mene.

SUDIJA BONOMI: Možda ste sada bliže odgovoru, ali kada kažete da ste učestvovali u različitim sastancima vezanim za borbu protiv terorizma 1994. godine, 1995. godine, vi kažete da ste bili na licu mesta prilikom terorističkih atentata. Da li hoćete da kažete da ste bili na licu mesta prilikom terorističkih napada na Balkanu?

SVEDOK BARIO: Ja govorim o terorističkim napadima u Francuskoj. Podsećam vas da je 1995. godine došlo do atentata na liniji "B" metroa, RER, u Parizu i hoću samo da pomenem da je francuski ministar unutrašnjih poslova u početku pominjao čak i mogućnost da su u to bili umešani Srbi. Zatim govorim o tome zato što je to srž problema i teroristički napadi u Francuskoj sprovedeni su putem

terorističkih mreža koje su bile vezane i za alžirsku "Džiu" i za Al Kaidu, a takođe su pominjani Srbi kao ljudi koji su bili umešani. Oni su takođe bili optuženi. Dakle, radi se o samoj srži tog pitanja.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Dozvolićemo vam da nastavite sa tim pitanjima, gospodine Miloševiću, a kasnije ćemo videti koju težinu ćemo tome da pridamo. Ne radi se o pitanju prihvatljivosti, međutim nisam siguran da će težina da bude velika. Posebno ćemo o tome odlučivati nakon unakrsnog ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuli ste, pukovniče Bario, da je francuski ministar unutrašnjih poslova čak rekao, kad je bio taj teroristički napad u Parizu, da je moguće da su čak umešani i Srbi. Šta se ustanovilo, ko je to izveo?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Ovde govorimo o talasu atentata 1995. godine koji se odigrao u Francuskoj i konkretno govoreći o atentatu od 25. jula 1995. godine koji se dogodio na liniji "B" RER-a ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustaviću vas, gospodine svedoče. To nije relevantno za ovaj Predmet. Postavite drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nije relevantno, ali je to, to odslikava deo tadašnje propagande da kada se nešto desilo, onda su rekli "mora da su Srbi", pa se ustanovilo da to nema veze sa Srbima. Ali dobro, recite mi da li imate kakva saznanja u kojoj meri su te terorističke ćelije ukorenjene u Bosni i Hercegovini, zahvaljujući naklonosti i gostoprimstvu Izetbegovićevog režima?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, te terorističke ćelije bile su ukorenjene u Bosni i Hercegovini u potpunosti. Sobzirom da mi nije dozvoljeno da govorim o atentatima iz 1995. godine, govoriću o jednoj drugoj grupi atentata u Francuskoj: 1996. godine govorim o bandi iz Ruboa (Roubaix) koja je raskrinkana nakon napada na

komesarijat u Lilu (Lille) i nju je predvodio gospodin Kaze (Christophe Caset), on je predvodio i bio među islamistima koji su se borili u Zenici, a dva druga člana te iste bande, Lajonel Dumon (Lionel Dumont) i Mulo Bugela (Mouloud Bouguela), oni su čak i bili u zatvoru u Bosni zbog napada na benzinsku pumpu koji su napali da bi osnovali svoju terorističku grupu. A elektronski organizator je Bugelu povezo sa alžirskom "Džiom" i sa Al Kaidom. Dakle, jasno je da postoji veza između terorističkih grupa koje su operisale u Francuskoj između 1995. godine i 1996. godine i muslimanskih fundamentalističkih boraca koji su bili zastupljeni pre svega u srednjoj Bosni i na području Zenice i smatram da je to ključni problem koji pokazuje da je bosanski terorizam bio jedan centar iz kog su se slati teroristi, u Francusku, na primer, pre svega 1995. godine i 1996. godine i to je činjenica koju ne smemo da zanemarimo, a problem je što su zapadne zemlje shvatile da bosanski terorizam postoji tek kad se nešto desilo i njima, na primer ono šta se desilo Amerikancima. Amerikanci su se uzбудili tek nakon onoga šta im se desilo u septembru 2001. godine, a i to su te iste snage koje su bile zastupljene i koje su u Bosni bile aktivne. Jedino što je tek u septembru došlo do snažne reakcije na sve to. Međutim, već i ranije su sve te organizacije, terorističke organizacije bile aktivne.

SUDIJA ROBINSON: Sada ću da vas zaustavim. Ako uzmemo da sve šta kaže ovaj svjedok jeste istina, koja je relevantnost tih tvrdnji u vezi sa terorizmom u pogledu bilo koje konkretne tačke optužnice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa reč je o nizu zaključaka koje je izvela, da se poslužim tim izrazom, međunarodna zajednica, nizu akata za koje su optuženi Srbi, a koje su izvele upravo takve grupe u Bosni i Hercegovini i to ne samo takve grupe nego i regularne snage muslimanske Armije Bosne i Hercegovine.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, stanite. Znači vi kažete da jedan od zločina za koji se vi teretite u ovoj optužici, da su ga možda počinili ti teroristi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam za šta vi mene sve teretite ovde, jer je to potpuno jedna nebuloza, ali ti teroristi ili čak iregularne snage su izvele čitav niz zločina i kad je reč o snajperskoj vatri od koje su ginuli civili i kad je reč o bombama, "Markale 1" i "Markale 2" i kad je reč o onoj eksploziji u redu za hleb, posle čega su Jugoslaviji uvedene sankcije, iako čak ni Srbi u Bosni nisu to izvršili, nego je pisalo u izveštaju koji su dali predstavnici međunarodnih snaga kako se to desilo. Dakle, čitava serija zločina je napravljena kako bi se okrivili Srbi, demonizovali, to je jedan mnogo širi kontekst demonizacije Srba na prostorima nekadašnje Jugoslavije. I na bazi te demonizacije napravljena je čitava serija optužbi, uključujući i ovu koju vi ovde, odnosno oni ovde pokušavaju da dokažu, doduše bez dokaza, niz zločina.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, tražim od vas pomoć u vezi sa ovim pitanjem, jer mislim da ćemo u sličnoj situaciji da se nalazimo tokom celog izvođenja dokaza Odbrane. Kako će optuženi da pokaže da su iskazi koje želi da uvrsti u spis relevanti, pogotovu kad se ti iskazi ili dokazi odnose na patnje Srba i zatvaranje Srba? Ako to nisu dokazi tipa "i vi ste isto nama radili", šta su onda?

ADVOKAT KEJ: Kad je reč o napadima koje su počinile druge strane, prethodna svedokinja je rekla da je bila u Sarajevu i da je bilo poznato da Muslimani napadaju Ujedinjene nacije snajperskom vatrom. Takođe u ovom Predmetu spomenut je i masakr na pijaci Markale. I kad uzmemo u obzir da je ekspert Tužilaštva rekao da bi za to mogla da se okrivi srpska strana, dakle ovde imamo jedan kontinuum navoda i protinavoda u vezi sa nekim incidentima koji su navedeni u optužnici. Ja znam da je od završetka dokaza Tužilaštva i odluke po Pravilu 98bis odlučeno da se više neće izvoditi dokazi o snajperskoj aktivnosti u Sarajevu, zato što njih Tužilaštvo nije izvodilo tokom svog dela postupka, to znači da su optužbe protiv optuženog u ovom Predmetu smanjene, da ih je sada manje. Ali treba videti čega se to tiče i koje su konkretne informacije na kraju dostupne, a koje podržavaju navode optuženog.

SUDIJA ROBINSON: Ali strogo govoreći, da bi iskaz bio relevantan, on mora da ima jednu materijalnu vezu sa jednom od tačaka optužnice.

ADVOKAT KEJ: Ukoliko se dokaže da su postojale snage koje su sprovodile napade za koje su smatrani odgovornim Srbi i da su ti napadi prikazani u ovoj optužnici, onda ovaj optuženi naravno izvodi pozitivne dokaze o tome. Dakle, moramo da vidimo gde će sve to da završi. Ovo mogu da budu uopšteni iskazi, ali ukoliko bude kasnije, u toku izvođenja dokaza Odbrane konkretnih iskaza i dokaza u vezi sa optužbama, to će onda da bude drugačije. Prema tome, predviđam i pretpostavljam da on nije bio protagonist u tim događajuma, nego je dobijao informacije iz određenih izvora. Prema tome, mora da postoji neka veza između onoga šta se dogodilo i iskaza ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Ali gospodin Milošević mora da zna da mi nismo zainteresovani da čujemo njegovu priču, osim ukoliko ta priča nije relevantna za navode optužnice. Ukoliko vi želite da ispričate vašu priču na način koji nije relevantan za ovu optužnicu, ovo nije forum za pričanje te priče. Dokazi koji se ovde izvode, moraju da budu suštinski vezani za navode u optužnici i ja ću da budem veoma strog u vezi sa time. Od vas ću da tražim da objasnite kad dovodite svedoke o činjenicama da nam kažete kako njihov iskaz utiče na navode u optužnici, jer to je test relevantnosti iskaza.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kej, kad je gospodin Milošević kritikovao to što ste ga vi zastupali, jedna od stvari koje je rekao je i ta da vi ne znate koji su navodi njegove odbrane. To povlači za sobom da on zna šta su navodi njegove odbrane i čime se on brani. Prema tome, zar Pretresno veće ne može od njega da zahteva da identifikuje relevantnost dokaza, drugim rečima, da identifikuje na koju se tačku optužbe odnosi neki navod?

ADVOKAT KEJ: Naravno, od svake strane u postupku može da se traži da objasni šta radi, baš kao što to sada radi Pretresno veće. Ja se sada koristim mojim znanjem i mojim iskustvom o onome šta se ranije dogodilo, kako bih uspeo da sakupim sve ove detalje, jer, znate, ja sam se time bavio dosta vremena na raznim nivoima i uspeo sam da vidim mnoge druge stvari. I, evo, recimo konkretno, ovaj iskaz se odnosi na vreme kad je on bio u Bosni, odnosno Krajini.

SUDIJA BONOMI: Ja sam ipak mislio da kažem da ste vi možda previše velikodušni kad kažete "hajde da pričekamo, da vidimo kuda vodi taj iskaz". Ja hoću da kažem da optuženi mora da zna kad ispituje svedoka, da zna kuda taj iskaz ide.

ADVOKAT KEJ: Da, shvatam.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, samo jednu opasku, sasvim kratku. Ovde se ne radi o nekom dokazivanju kako vi kažete "i vi ste nama radili". Ovde se radi o dokazivanju da su se Srbi branili, a to je suštinska razlika. Pa vi raspoložete činjenicama da je ta paravojna formacija u Bosni, takozvana "Patriotska liga" formirana 31. marta 1991. godine i danas se taj datum slavi tamo, godinu dana pre početka rata i da su na početku rata imali 100.000 ljudi pod oružjem, što imate dokaze za to. I onda idete u razne detalje, a reč je isključivo o činjenici da su se Srbi branili i sve ono šta se iznosi pokazuje da su se Srbi branili. I u Hrvatskoj i u Bosni. To je suština, a ne "i vi ste nama radili". Naravno, u konfliktu koji nastaje, nastaju mnogi zločini na svim stranama, ali je ovde suština stvari da su se Srbi branili. A ovde se od elemenata stvara mozaik koji pokazuje i baca pravo svetlo na činjenice koje su iskrivljeno interpretirane. Ali ja ću nastojati da idemo brže. Molim vas ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da kažem jednu stvar. Gospodine

Miloševiću, vi ste tu na čvrstom terenu ako možete da dokažete da su se Srbi branili kada je reč o nekoj konkretnoj tački optužnice, tu apsolutno imate osnova i ja ću se svakako složiti da su ti dokazi relevantni. Ti dokazi nisu *tu quoque* dokazi. Dakle, ukoliko vi na neku konkretnu tačku optužnice odgovorite "to se nije dogodilo kako kaže Tužilac, Srbi su se tamo branili, ili braneći se, poginulo je stotinu Srba", onda je takav iskaz relevantan. Ili ako kažete "stotinu Srba je zarobljeno u tom incidentu", taj je izraz relevantan i može da se izvede na taj način. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, vi dobro znate da, imali ste ovde onog vašeg, odnosno eksperta gospodina Najsa, vojnog eksperta, pa vi dobro znate da to šta se događalo i šta se piše u optužnici samnom nema nikakve veze. Ja nastojim da se vidi istina o celoj stvari, a to šta je ovde meni stavljeno na teret ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, sada smo u procesu suđenja u ovom Predmetu, zato je najbolje da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pukovniče Bario, da li imate saznanja o vezi između legla nasilja na Kosovu i terorističkih pokreta koji deluju na Balkanu i u Evropi?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Imam neke informacije o tome. Kad je reč o vezama između terorističkih mreža koje operišu u Bosni i mreža povezanih sa "Džiom" i Al Kaidom, kao i onih terorističkih mreža koje deluju na Kosovu i u Albaniji, jer albanska i bosanska teroristička grupa koja je stacionirana u Tirani (Tirana), a svoje pipke pruža i do Sarajeva, a jednu bazu ima i u Prištini, to je ta teroristička mreža koja se povezala sa alžirskom "Džiom" i sa Al Kaidom, a koja se finansira krijumčarenjem droga preko albanske granice. Gospodin žorin žavije (Geurin Javier) je jasno pokazao da je krijumčarenje droga, koje se povećalo sa 2.000.000 na 5.000.000 tona godišnje, to je nešto šta sigurno treba da razmotrite. Takođe treba naglasiti činjenicu da na severu Albanije postoje teroristički logori za obuku u bivšoj kući Saljija Beriše (Sali Berisha), bivšeg predsednika Albanije

i svi ti teroristi često prelaze granicu prema Kosovu i 1998. i 1999. godine su to činili. Takođe, želim da naglasim činjenicu da smo mi bili sigurni da se Osama Bin Laden (Osama bin Laden) nalazio na severu Albanije u oktobru 1998. godine, u vreme kad su Ričard Holbruk (Richard Holbrooke) i Medlin Olbrajt (Madeleine Albright) podržavali OVK na Kosovu i davali im oružje. Prema tome, mi vrlo dobro znamo gde se nalaze ti logori za obuku, mi vrlo dobro znamo kako se oni finansiraju, znamo kako su organizovani i znamo da tu postoji veza. Ja sam već spomenuo dve humanitarne organizacije iz Saudijske Arabije (Saudi Arabia) koje su organizovale kompletnu logističku podršku terorističkim mrežama širom Balkana. želim da naglasim da kad je reč o Bosni, da je stranka SDA Alije Izetbegovića koordinirala krijumčarenje i sve te terorističke mreže, još 1992. godine kada su prvi islamski teroristi stigli u Bosnu i u Sandžak. Takođe imamo dokaz da su stigli mudžahedini iz Avganistana (Afghanistan), da su stigli iranski borci i svi ti islamski borci koje su podržavali Iran (Iran), Turska (Turkey), Saudijska Arabija, Pakistan (Pakistan) i Sudan (Sudan). Znači te su mreže veoma dobro koordinirane i veoma efikasne. Ali glavna poteškoća sastoji se u tome da je trebalo čekati na napad 11. septembra da bi ljudi počeli time da se ozbiljno bave. Na primer, tek tada su izvršene pretrage u Bosni što je omogućilo hapšenje nekih desetak terorista, šest od njih bili su pripadnici "Džie", a jedan od njih bio je pripadnik Al Kaide. Prema tome, ne znam kakvi su vam to još dodatni dokazi potrebni. Možemo da tražimo od gospodina Bin Ladena da potpiše izjavu u kojoj će jasno da kaže o čemu se radi. Mislim da su stvari sasvim jasne, mislim da niko ne može da dovodi u pitanje prisutnost ili organizaciju tih terorističkih mreža, logore za obuku u Bosiljevu ... Stabilizacione snage (SFOR, Stabilization Force) bile su prisutne u Bosni, 10.000 vojnika bili su u tom području, a nisu zatvorili te logore za obuku, jer su ti ljudi imali lažne dokumente, novac koji su dobili od droga, novac koji su dobili od islamskih dobrotvornih organizacija koje su ih finansirale i podržavale. Ako sve ovo dovodite u pitanje, mislim da onda dovodite u pitanje postojanje svih terorističkih islamskih grupa i postojanje Al Kaide.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, što se tiče vaših neposrednih saznanja o konkretnim događajima, nastojaću da idem što je efikasnije moguće nekim hronološkim redom. Dakle, prvo Krajina i Hrvatska 1994. godine i 1995. godine, s tim što ovo želim da napomenem zato što se uvek stavlja znak pitanja da li nešto znate o prethodnim događajima, da to povezujem sa saznanjima o prethodnom periodu kada ste kao oficir i pripadnik UNPROFOR-a koje ste nužno morali da imate. Pa mi prvo recite da li ste vi bili, pre nego što ste došli 1994. godine u službanom svojstvu i na odgovarajućim sastancima, dakle stručno, kompetentno informisani o događajima koji su prethodili vašem dolasku?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pa mislim da valja razlikovati ideje koje sam možda imao pre nego što sam stigao u bivšu Jugoslaviju kao pripadnik "Plavih šlemova", jer sam verovao u one simplističke prikaze koji su se nalazili u medijima. Drugim rečima, Srbi su napadači, a Hrvati se napadaju. Ali jednom kad sam stigao tamo i počeo da radim kao "Plavi šlem" u francuskom bataljonu u Glini, tada sam svojim očima video situaciju koja je tada vladala i kad sam čuo i pripadnike "Plavih šlemova" drugih nacionalnosti, na primer Kanađane koji su bili u Medačkom džepu 1993. godine i druge kanadske vojnike stacionirane u Sarajevu i na drugim mestima, imali smo satanke u UNPROFOR-u svakog dana i svaki je vojnik i oficir tada govorio o onome šta je doživio i preneo nam svoje zaključke. Znači tokom tog perioda dok sam bio u Krajini, shvatio sam da vojska vrlo dobro zna kakva je situacija na terenu, ali ništa od toga ne opisuje štampa. Da li želite da to opširnije opišem, da opišem situaciju iz 1994. godine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, doći ćemo na to, međutim ovde se ne radi samo o štampi, nego o zvaničnim stavovima u vezi sa sukobima u nekadašnjoj Jugoslaviji. Dakle, ono šta vi svedočite je da su oficiri koji su bili na terenu vrlo dobro znali činjenice, ali da je slika koja se davala u javnosti bila iskrivljena. Je li to ono šta vi tvrdite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, da. Bez sumnje upravo to gov-

orim. To sam već naveo u svom iskazu ovde. Mi smo analizirali situaciju na radikalno različit način od onoga šta je objavljivano u medijima, ali oni to nisu mogli sami da izraze. Da su išli sa tim u javnost, snosili bi posledice, jer to nije bio opšti politički konsensus u to vreme. Međutim, moram da vam kažem, ja ću to da ponovim, da smo mi situaciju analizirali na isti način. General Mekenzi (Lewis MacKenzie), ser Majkl Rouz i neki drugi generali su vrlo dobro analizirali situaciju. Mislim da oni vojnici koji su želeli da rade, da su oni imali veoma jasnu sliku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da budemo praktični. Vi ste maločas opisali da ste postali kasnije predstavnik Republike Srpske Krajine u Francuskoj. Pretpostavljam da ste vi objašnjavali u Francuskoj šta se dešavalo i tokom te prve, 1990. godine i 1991. godine. Na osnovu čega ste vi iznosili podatke šta se dešavalo 1990. godine i 1991. godine u vašem radu, znači u Francuskoj, kad niste bili tamo pre 1994. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to je tačno. Informacije koje sam ja imao došle su iz raznih izvora kao što sam već rekao. Bili su to brifinzi UNPROFOR-a koji su održavani svakodnevno i na tim sastancima smo govorili o sukobu kako je trajao od samog početka ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na tim sastancima ste govorili o sukobu kako je trajao od samog početka. Na koliko ste tih brifinga sa ostalim oficirima UNPROFOR-a vi prisustvovali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Lično sam učestvovala na 10 takvih brifinga u UNPROFOR-u. Mi smo u UNPROFOR-u govorili o istorijatu sukoba na tim sastancima i predvideli ono šta će da se dogodi još 1994. godine. Sećam se vrlo dobro da su na tim sastancima UNPROFOR-a svi vojnici govorili da će sukob da se nastavi u Hrvatskoj, odnosno konkretno u Krajini i da će hrvatska vojska ponovo napasi za nekoliko meseci. Prema tome, analiza koju su sprovedli vojnici bila je sasvim tačna. Oni su ne samo pokušavali ono šta se dešavalo ranije, nego i predvideti ono šta će da se dogodi za nekoliko meseci. Toliko o vojnim izvorima. Međutim, budući da sam bio doktor i,

rekao sam vam, išao sam celim tim krajem, Krajinom, bihaćkim džepom, Hrvatskom i tamo sam susreo mnogo žrtava 1990. godine i 1991. godine i zato mogu da kažem šta su ti ljudi proživeli. Budući da sam bio službeni predstavnik vlade Krajine, bio sam u kontaktu sa vlastima u tom kraju i mnoge moje informacije dolaze od tamo. Dozvolite mi takođe da vas podsetim na to da sam napisao jednu od retkih knjiga napisanu o Srbima u Krajini. Nadam se da gospodin Najs neće dovoditi u pitanje moj iskaz. Ja mogu da govorim o događajima koji su se odigrali 1990. godine i 1991. godine, o događajima pre mog dolaska u Krajinu. Ako se ne protivite, počecu sa prvim delom mog iskaza, godina 1990 i 1991. godina. Pokušacu da budem što kraći, ali neke stvari ipak treba reći, jer to će nam pomoći da shvatimo šta se dogodilo kasnije. Kad je Franjo Tuđman došao na vlast u maju 1990. godine, stvorena je stranka HDZ ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, ovakva metoda svedočenja je nova za mene. Vi morate da odgovarate na pitanja gospodina Miloševića. Gospodine Miloševiću, dakle ako sam dobro shvatio, svedok će sada da govori o 1990. godini i 1991. godine i o tome šta se tada dešavalo u Hrvatskoj i to na osnovu informacija koje je prikupio. Ja vas molim da mu postavite pitanja, ne bih želeo da slušamo jednu dugu priču od svedoka, priču koja ne ide ni u kakvom konkretnom smeru.

TUŽILAC NAJS: I još jedna fundamentalna stvar, časni Sude. To je priča ovog svedoka koju on priča na temelju onoga šta su mu rekli mnogi drugi ljudi i to nema vrednosti za ovo Pretresno veće.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali mi možemo da uzmemo u razmatranje i iskaz iz druge ruke, pitanje je samo koliku ćemo mu dokaznu vrednost dati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovo šta vi znate o događajima od samog početka konflikta, odnosno od raspoređivanja

UNPROFOR-a u Krajini se zasniva na činjenicama koje su oficijelno referisane tokom brifinga na sastancima UNPROFOR-a, a na kojima ste vi učestvovali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pored svih ostalih činjenica koje ste prikupljali, dakle kompetentne analize koje ste imali na brifinzima oficira UNPROFOR-a, je li tako, e sada, molim vas ...

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Tačno, apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste kasnije kao ovlašćeni predstavnik Krajine, što ste pomenuli, nastojali da informišete objektivno javnost na zapadu, recite mi koga ste označavali kao odgovornog za krvoproliće iz tog vremena u tim događajima, dakle o kojima ste tada govorili. Koga ste označavali kao odovornog za taj sukob i na osnovu čega?

TUŽILAC NAJS: Ovo nije više isto. Više ne govorimo o informacijama iz druge ruke, već se traži jedna ocena, a na Pretresnom veću je da donosi takvu ocenu. Pri tom se tu traži da to svedok učini na osnovu anonimnog govorenja iz druge ruke.

SUDIJA ROBINSON: On nije pozvan da govori o bilo čijoj odgovornosti. Na Pretresnom veću će da bude na kraju da se izjasni o tome. On može da kaže, sa druge strane, ono šta je njemu rečeno, a onda će Pretresno veće odlučiti da li će tome da da neku težinu, neku vrednost i koliku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, šta su vaša saznanja, ali sasvim krako, bez ulaženja u politički predisorijat. Šta su vaša saznanja do kojih ste došli, dakle budući aktivni oficir i učestvujući na tim brifinzima o događajima 1990. godine i 1991. godine? Šta su vaša saznanja o tome? Najkraće.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, govoriću kratko, jer saznanja su vrlo jasna i ne izazivaju nikakvu konfuziju. Svi oficiri UNPROFOR-a

jasno su shvatali da događaji ili prvi trenuci kada je došlo do agresije 1990. godine, su bili izazvani od strane hrvatskih vlasti, sobzirom da je u programu HDZ-a Franje Tuđmana bilo da se marginalizuju Srbi. Zatim ponovo su iznošeni svi simboli hrvatske države iz Drugog svetskog rata, zatim glorifikovao se Ante Pavelić, zatim je došlo do promene imena ulica, zatim uvedena je kuna umesto dinara, zatim u hrvatsku vojsku su ponovo uneti činovi nekadašnje ustaške vojske i to nisu izmišljotine, to se sve može proveriti. Dakle, postojala je namera da se srpsko stanovništvo tim simbolima terorise i zatim sve to je takođe pojačano činjenicom da su stvorene specijalne jedinice, to je stvorilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, njih je predvodio Tomislav Merčep, zatim Zbor narodne garde, zatim hrvatska policija, to su sve bile nelegalne organizacije. Hrvatska u to vreme nije bila nezavisna i nije imala pravo da ima takve oružane formacije.

SUDIJA ROBINSON: Imam jedno pitanje za gospodina Miloševića. Gospodine Miloševiću, vi nećete da iznosite dokaze kroz druge svedoke u vezi sa tim periodom u Hrvatskoj? Zar nećete da izvodite svedoke koji mogu direktnije da govore o tim događajima, jer, ako je tako, zašto tražite to od ovog svedoka, sobzirom da njegovo svedočenje u tom pogledu neće da imaveliku vrednost?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, uz sve obzire treba da imate u vidu da je ovaj svedok istovremeno insajder u UNPROFOR-u. On, dakle, govori o onome o čemu je potpuno bilo jasno, da je poznato oficirima UNPROFOR-a koji su bili na terenu, dakle nema sumnje da tu nije moglo da bude zabune i da je zabuna koja je stvarana onda, znači, stvarana namerno, jer ako je svedoku kao i drugom oficirima bilo jasno šta se zapravo događa, a izvlačeni potpuno drugi zaključci, onda znači da su zločini izvršeni ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, hvala. Mislim da ste nam dali objašnjenje. Dakle on ovde govori kao oficir UNPROFOR-a na osnovu informacija koje je pribavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite mi sada šta su vaša saznanja u onome što je bilo 1992., 1993. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Hteo bih ipak u nekoliko reči samo, da završim ono o čemu sam počeo da govorim, a to je da nakon uspostavljanja insrumenata fizičke represije došlo je do promene Ustava, a već u martu 1991. godine došlo je do događaja u Borovu Selu, u Pakracu i fizičkih napada snaga Ministarstva unutrašnjih poslova na Srbe. A kada su početkom 1992. godine stvorene specijalne jedinice Merčepa, one su postojale u Vukovaru i situacija se pogoršala. I mislim da je veoma bitno da se naglasi da je sve ovo pogoršalo situaciju koja je izmicala logici. Treba da se zna da drama Vukovara nije počela u novembru 1991. godine kad je pao Vukovar, već još u leto 1991. godine sa zločinima koje su vršili Merčepovi ljudi u Vukovaru. Znači mi ne možemo da odvajamo priče na način koji nam odgovara, već moramo da sačuvamo određenu koherentnost. I sve to kažem da bih naglasio, da je, ponavljam, svim oficirima UNPROFOR-a bilo je jasno da su hrvatski Srbi bili žrtve jedne ustavne agresije, jer su njihova ustavna prava povučena, a zatim, posle tih simboličnih napada, oni su bili i žrtve fizičkih napada od strane nelegalnih snaga. I to je sve bilo što se tiče 1991. godine i 1992. godine. A sada da nastavim sa 1993. godinom. Tokom 1992. godine stigao je UNPROFOR, Savet bezbednosti (UN Security Council) je odlučio da se stvore zone bezbednosti da bi se pružila zaštita stanovništvu, upravo zato što su Srbi bili izvrgnuti agresiji. Dakle, trebalo ih je zaštititi i tako su te zaštićene zone stvorene. Međutim 1992. godine i 1993. godine te zaštićene zone, pre svega u Sektoru "Jug" gde sam ja bio 1994. godine, bile su više puta meta napada hrvatskih snaga, a UNPROFOR nije bio u mogućnosti da ih zaštititi, iako se na to bio obavezao. I ja ovde govorim, pre svega o napadu hrvatskih snaga na Miljevački plato 1992. godine, zatim u januaru 1993. godine napad na Maslenicu i zatim napad na Medački džep iz septembra 1993. godine. I hoću da insistiram na Medačkom džepu zato što se često unutar UNPROFOR-a o tome govorilo, jer, sa jedne strane postojali su u to vreme kanadski posmatrači koji su u 1994. godine još uvek bili u Glini, u području Gline, a s druge strane general Janko

Bobet je i sam priznao da je ta akcija bila planirana i on je to napisao crno na belo u svojoj knjizi. Dakle, svi oficiri UNPROFOR-a su to znali. Dakle, to pokazuje da 1992., 1993. godine barem tri puta te zaštićene zone, stvorene da bi se zaštitilo srpsko stanovništvo, bile su izložene napadima, a da UNPROFOR nije mogao efikasno da ih odbrani i mislim da je veoma važno naglasiti to da već 1992. godine i 1993. godine je došlo do tih brojnih napada na zaštićene zone Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su u tom periodu ikada Srbi napali na neko područje izvan tih zaštićenih zona?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne i to je veoma bitno da se naglasi, jer kada se govori o ratu u Hrvatskoj koji je trajao od 1991. godine do 1995. godine i koji je okončan operacijom "Oluja" kojoj sam prisustvovao, dakle to je jedan rat koji je praktično trajao pet godina, a Srbi su se borili samo šest meseci, dakle, u drugoj polovini 1991. godine, dok su napadani tokom pet godina od strane hrvatskih snaga. To je prvo šta sam hteo da kažem. A drugo što je bitno naglasiti je to da Srbi, tokom tih šest meseci, drugih šest meseci 1991. godine, oni se nisu borili u Zagrebu, u Rijeci, niti u drugim mestima u Hrvatskoj, već samo u Krajini na sopstvenom etničkom prostoru i na prostoru gde su bili izvrgnuti torturi u toku Drugog svetskog rata i teroru Ante Pavelića. Dakle, ti Srbi, kada su ponovo videli simbole, ustaške simbole na tom prostoru gde su tokom Drugog svetskog rata doživeli genocid, uplašili su se i branili su se. Međutim, ponavljam, oni su se potpuno legitimno branili samo na srpskim teritorijama, a nigde drugo u Hrvatskoj. Mislim da je to jedan element koji je bitno naglasiti i takođe su to stalno naglašavali oficiri UNPROFOR-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Bario. Sad mi recite nešto o Krajini i Bosni 1994. godine i 1995. godine, dakle posebno i što kraće o operaciji "Bljesak" protiv Zapadne Slavonije i "Oluja" protiv Krajine. Vi ste bili učesnik tih događaja, šta možete da kažete o operaciji "Oluja"?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Što se tiče 1994. godine i 1995. godine, 1995. godine sam bio pripadnik "Plavih šlemova" u Bosni i u to vreme je dolazilo, pre svega do borbi u bihaćkom džepu, tu su se borili uglavnom pripadnici Petog korpusa bosanske vojske i umereniji Muslimani koji su ostali lojalni Fikretu Abdiću. Ja sam bio u kontaktu sa jednim bliskim prijateljem Fikreta Abdića u to vreme. Što se tiče 1995. godine došlo je pre svega do borbi dva puta, radilo se o borbi hrvatskih snaga protiv zaštićenih zona Ujedinjenih nacija, nešto slično onim trima napadima 1992. godine i 1993. godine, 1995. godine, dakle došlo je do još dva napada. Kao prvo, početkom maja 1995. godine odigrala se operacija "Bljesak" u Zapadnoj Slavoniji, hrvatska vojska je napala to područje, pre svega Jasenovac i još neka mesta i tu su potpuno razorili i zapalili čitav region, nekih 5.000 ljudi je pobešlo u pravcu Banja Luke i drugih mesta u Bosni bežeći od hrvatskog granatiranja i želim takođe da dodam da je tom prilikom više stotina Srba poginulo. Milan Martić me je zamolio da apelujem na međunarodnu zajednicu putem AFP, ja sam to pokušao, međutim ti apeli nisu preneti. To je ono šta mogu da kažem o operaciji "Bljesak". Što se tiče operacije "Oluja", ponavljam da sam ja bio očevidac tih događaja. Operacija "Oluja" je počela početkom avgusta 1995. godine bombardovanjem američke avijacije na srpske pozicije oko Knina, dakle američka vojska je tu bila direktno umešana i operacija "Oluja" je bila užasna zato što je izazvala smrt više od 2.000 Srba i pre svega jedan ogroman egzodus sobzirom da je preko 200.000 Srba iz Krajine proterano. I insistiram na činjenici da se tu radi o potpuno sprovedenom etničkom čišćenju, sobzirom da se ti Srbi nikada nisu vratili svojim domovima. Dakle, došlo je do brojnih masakara, do uništavanja imovine, do proterivanja preko 200.000 Srba, a ljudi u Krajini uopšte nisu bili naoružani. Ja sam već početkom maja bio u Kninu i sreo sam se sa generalom Lončarem koji mi je rekao "hvala što ste uz one koji će da budu pobeđeni". Dakle, u maju Srbi iz Krajine u toku operacije "Bljesak" u Zapadnoj Slavoniji znali su da će oni biti meta napada i znali su da ne mogu da se brane, jer su bili razoružani i jer su imali naspram sebe veoma snažnu hrvatsku vojsku koju je naoružala

međunarodna zajednica i SAD (United States of America). Dakle, znali su da nemaju nikakve šanse i kada kažem da su bili razoružani, to je bilo i potvrđeno, jer kada su hrvatske trupe stigle u Krajinu, one su naišle na nekoliko tenkova u kojima nije bilo benzina, zatim našli su nekoliko bacača raketa tu i tamo, međutim nisu našli tešku artiljeriju, niti bilo kakvo oružje koje bi omogućilo Srbima da se brane od hrvatske vojske, posebno sobzirom na činjenicu da je ona bila tako vrhunski opremljena.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, hoću da se nešto pojasni. Mislim da je nešto rečeno, ali nije u transkriptu. Da li ste vi rekli da u pogledu operacije "Bljesak" da je hrvatska vojska dobila podršku vojske Sjedinjenih Američkih Država?

SUDIJA KVON: Da, zato što u transkriptu piše da su dobili podršku od hrvatske vojske i to bi trebalo da se ispravi. Ali da li možete da to razjasnite?

SVEDOK BARIO: Da, ja sam govorio sa jedne strane o operaciji "Bljesak" u Zapadnoj Slavoniji u maju 1995. godine i tu sam rekao da je hrvatska vojska opremljena, da su je opremili Amerikanci, a što se tiče operacije "Oluja" u Krajini 1995. godine, ja sam rekao sa jedne strane da su Amerikanci opremili hrvatsku vojsku i naglasio sam da je američka vojska direktno intervernirala bez dozvole Ujedinjenih nacija tako što su napali srpske položaje u Kninu, a da bi omogućili hrvatskim snagama da slobodno uđu na to područje. I želim da kažem takođe da je vojna profesionalna američka kompanija MPRI (Military Professional Resources Incorporated) direktno učestvovala u operacijama u Krajini, a kanadski oficiri Ujedinjenih nacija su sami to direktno izjavili. To je nešto šta može da se nađe i među izjavama američkih oficira u Kninu, u avgustu 1995. godine.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada moramo da prekinemo sa radom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Razumem da treba da prekinemo sa radom, jer je vreme isteklo, ali samo da nešto razumem, pošto ja srpski prevod, ne znam šta je svedok rekao ... U ovom transkriptu to je 14.13.49.25 broj, 49.18 "*outside the frame of NATO*", da li je svedok rekao "izvan NATO" ili "izvan Ujedinjenih nacija", meni je prevedeno da su intervenisali bez dozvole Ujedinjenih nacija. Ne znam šta je svedok stvarno rekao.

SUDIJA KVON: Da li možete da kažete koji je broj stranice i reda?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je sada pred nama, na ovom transkriptu koji je u toku, 1413, ne stalno se menja, 14134918.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, pročitacu vam šta je u transkriptu. Ovde kaže "takođe naglašavam da je američka vojska direktno intervenisala van okvira NATO tako što su napali srpske položaje u Kninu" i tako dalje. Da li ste to rekli?

SVEDOK BARIO: Hteo sam da naglasim da je to bila jedna inicijativa koja je bila doneta od strane SAD.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste rekli da je to bilo van okvira NATO?

SVEDOK BARIO: Ujedinjenih nacija.

SUDIJA ROBINSON: Da, Ujedinjenih nacija. U tom slučaju ćemo to da ispravimo u transkriptu. Sada ćemo da prekinemo sa radom i nastavljamo sutra u 9.00.